

Panorama

GEÏLLUSTREERD - WEEKBLAD

PER KWARTAAL
26 NUMMERS f 1,30

UITGAVE A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ, LEIDEN - RED. EN ADM. DOEZASTRAAT 1, TEL. 1.

DE ITALIAANSCH-OOSTENRIJKSCHE OORLOG.

Italiaansche infanteristen in volle oorlogsuitrusting vertrekken uit Rome, met bestemming naar het front.

Trompetter der veldartillerie in nieuwe uniform.

Der rol der artillerie in dezen oorlog is wel een zeer belangrijke. Geweldige artilleriegevechten gaan telkens aan de stormaanvallen der infanterie vooraf om graafwerk en versperingen op te ruimen, personeel en materiaal te vernietigen en ook tijdens de attaque zelf wordt door het zware wapen al het mogelijke gedaan om het voetvolk, de koning van het slagveld, in zijn bovenmenselijke taak te steunen.

Of in dit helse concert der artillerie de „Veld” het gewichtigste instrument is, dat de bediening bespeelt, zal eerst na den oorlog uitgemaakt kunnen worden, als meer betrouwbare gegevens ter beschikking staan. Want ook de middelbare en zware artillerie weren zich geducht.

Evenwel, dit kan ook nu wel gezegd worden, dat niettegenstaande de aanwezigheid der grootere kanonnen op het slagveld, het veldgeschut niet gemist zou kunnen worden. In de eerste plaats is het de „Veld”, die onder alle omstandigheden, dank zij het geringe gewicht van het stuk en de spanning van zes paarden, de infanterie overal kan volgen. Tevens stelt het kleine kaliber der veldartillerie (tegenwoordig p.l.m. 7.5 cm.) haar in staat een groot aantal projectielen mee te voeren, zoodat dit wapen aan de infanterie een vrij wel onbeperkten steun kan verleenen. Daartoe zouden de zwaardere kalibers niet bij machte wezen, omdat hun munitieuitrusting door de veel grootere projectielen uit den aard der zaak veel geringer is en zij eigenlijk ook alleen dienen tot het onder vuur nemen van speciale doelen.

De „Veld” beschiet alles, kan alles beschieten, zoowel infanterie, cavalerie en artillerie als muurwerk, loopgraven en anderszins, al zal van zelf haar uitwerking op meer weerstandbiedende doelen beperkt zijn. Dat dit zoo is, blijkt wel uit de vereering, die de Fransen hun veldkanon, hun „soixante-quinze” toedragen, op welk kanon zij in het begin van den oorlog aangewezen waren, want toen was het met hun zwaar geschut maar armenlijk gesteld. Schitterend heeft dit geschut het er afgebracht. De infanterie en de „soixante-quinze” hebben eigenlijk den slag aan de Marne gewonnen.

Waarom danken wij nu de verhoogde betekenis der

Officier der veldartillerie in oude uniform.

DE VELD-ARTILLERIE

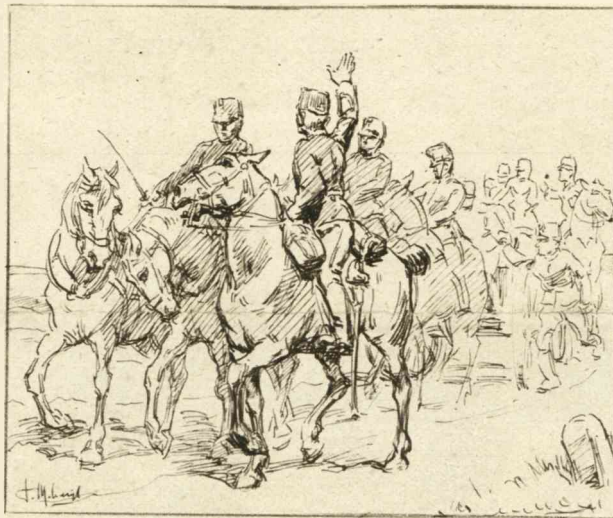
MET PENTEEKENINGEN VAN DEN SCHILDER S. M. LUIJT

artillerie, speciaal der veldartillerie in dezen oorlog? Dit is voornamelijk te wijten aan het feit, dat het heden-daagsch geschut snelvuurgeschut is, d.w.z. dat één stuk in staat is in den zeer korten tijd van één minuut p.l.m. 25 welgerichte schoten af te geven. En aangezien elk projectiel bij het springen op zijn beurt weer in een groot aantal scherven of kogels en scherven wordt verdeeld, kan er in een korte spanne tijds een ontzettende hoeveelheid metaal naar den vijand worden geslingerd, waarvan haast iedere kogel en scherf het vermogen heeft een mensch of dier buiten gevecht te stellen.

Het is dan ook dit reusachtig schietvermogen der moderne artillerie, waaraan zij haar betekenis ontleent. Daarom zijn de tegenwoordige stellingen zoo sterk, omdat ze met zulke wapens worden verdedigd. De stormaanvallen moeten wel verbloeden, wanneer de aanvallers er niet in geslaagd is de snelvuurkanonnen en machinegeweren van den verdediger te vernietigen. Vandaar de artilleriegevechten vóór den stormaanval om alles, wat zoo'n verdedigende stelling aan afwerende kracht bezit, te vernielen en haar zodoende stormrijp te maken.

Dat dit evenwel een moeilijk en dikwijls een onbegonnen werk is, spreekt van zelf, want de verdediger zal alles doen om kanonnen en mitrailleurs zoo gedekt mogelijk op te stellen.

Dat is een der consequenties van het snelvuurgeschut, het zoo gedekt mogelijk opstellen der kanonnen. „Une artillerie vue est une artillerie perdue” zeggen de Fransen, en terecht. De hoeveelheid munitie, die in zeer korten tijd naar een doel geslingerd kan worden, is zoo groot, dat geen enkel ontdekt doel het in zoo'n hel kan uithouden. Wordt b.v. een aangespannen batterij door dit vuur verrast, dan is de uitwerking verschrikkelijk. Zelfs al slaagt ze er in de kanonnen in veiligheid te brengen, dan nog is haar gevechtswaarde voor geruimen tijd tot een minimum gereduceerd.

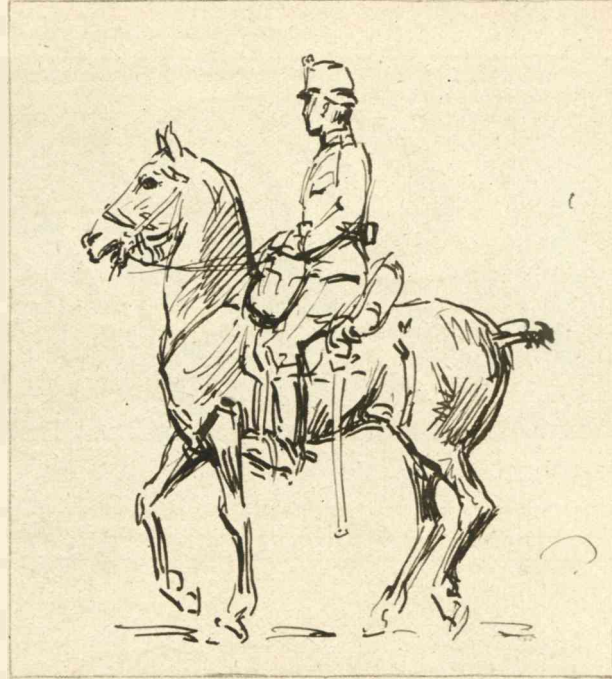
Een aangespannen stuk.

Voor alles moet dus de veldartillerie gedekt optreden. Een beeld der moderne artillerie is dan ook, dat de stukken absoluut verborgen opgesteld zijn achter een bosch, een dorpsrand, een dijk, zoodat de stelling door den vijand vanuit hooge terreinvoorwerpen niet ingezien kan worden. Wederkeerig zien de stukken ook niets van den tegenstander. Alleen de batterij-commandant, in een waarnemingsladder of een boom gezeten, dan wel op een toren of molen staande, ziet de doelen, die onder vuur genomen moeten worden. Door middel van nauwkeurig werkende richtinstrumenten en met behulp van wiskunstige methodes, brengt hij de stukken in de richting, waarna bij deze in bedoelde richting achterwaarts een baak wordt uitgezet, ten opzichte waarvan de correcties, die de batterij-commandant commandeert, worden gegeven.

Dus ook, terwijl de richters niets van het onder vuur genomen doel zien, heeft het schieten een vlot verloop, zelfs een veel vlotter verloop, dan wanneer dit wel het geval ware, omdat er nu geen vergissingen omtrent de juiste ligging der doelen kunnen plaats hebben en het richten op de baak oneindig vlugger gaat. Dit is het z.g. indirecte richten, terwijl vroeger het richten direct geschiedde.

De batterij-commandant is dus de ziel, het oog van de batterij. Wordt hij weggeschoten, dan lijdt de batterij daardoor een zeer gevoelig verlies, gevoeliger dan wanneer een geheel stuk in de lucht geblazen zou worden.

Want dit is nu ook weer een eigenaardigheid der moderne artillerie, dat niet zoozeer het aantal stukken eener batterij domineert als wel de hoeveelheid munitie, waarover men beschikt. Voert men bij een stuk de vuursnelheid zoo hoog op, dat het een vuurkracht ontwikkelt als gewoonlijk twee andere, dan is hiermee het verlies van een stuk tenminste tijdelijk opgeheven. Maar de dood van een batterij-commandant is een heel wat gevoeliger schok, die de batterij treft. Want het mag hier wel eens gezegd worden, dat het zeer moeilijk is om een uitstekend batterij-commandant te zijn. Alleen al wat de vuurleiding betreft, moet hij eischen in zich vereenigen, die verre van alledaagsch zijn. Hij moet bijzondere kalmte aan doortastendheid en slagvaardigheid paren. Een goed waar-

Officier der veldartillerie in nieuwe uniform.

nemingsvermogen zij zijn deel, maar vooral moet hij beschikken over wat de Fransen noemen „le coup d'oeil”. Bliksemsnel dient hij te beslissen, hoe hij een doel onder vuur moet nemen, d.w.z. op de meest doeltreffende wijze. Want het is natuurlijk niet moeilijk er wat munitie uit te gooien, maar met een minimum munitie een maximum resultaat te bereiken, dat is de zaak.

Hij moet als 't ware een soort schietkunstenaar zijn, die met de batterij kan goochelen zonder ooit zijn tegenwoordigheid van geest te verliezen.

Dat deze gaven sporadisch voorkomen, wie zal het ontdekken? En uitstekende batterij-commandanten zijn dan ook zeldzaam. Goede is natuurlijk een andere zaak.

Om nu nog even op het munitie-vraagstuk terug te keeren, waarover tegenwoordig zooveel wordt geschreven en gewreven. Uit de voorgaande beschouwing zal wel duidelijk geworden zijn, dat deze kwestie elke andere overheerscht. Vandaar, dat slechts die organisatie een goede is, die rekening houdt met het beschikbaar stellen van een zoo groot mogelijke hoeveelheid projectielen. In de eerste plaats moet dan de Franche genoemd worden, die voor de 4 stukken der batterij, 12 caissons in eerste linie beschikbaar heeft. Wij hebben voor de 3 stukken onzer oorlogsbatterij 7 caissons in voorraad. De Duitsche organisatie is zeer ouderwetsch, daar zij voor haar 6 stukken slechts 6 caissons in eerste linie heeft. Ten slotte willen wij nog vermelden, dat de gedekte opstelling der batterijen van zelf leidt tot het te hulp roepen der vliegers door de artillerie. Toen de vijandelijke batterijen niet meer werkzaam onder vuur genomen konden worden, omdat men ze niet zag, kregen aviateurs de opdracht de opstellingsplaats der kanonnen uit te vorschen en zoo noodig haar fotografisch vast te leggen. Is die plaats eenmaal bekend, dan kan mede met behulp der vliegers, welke dan voor het waarnemen der schoten gebruikt worden, de opstelling onder vuur worden genomen.

Derhalve heeft de veldartillerie zich ook de laatste uitvinding der techniek ten nutte gemaakt om haar infanterie zooveel doenlijk te steunen. Want reeds beschikte ze over uitnemende richt- en waarnemings-instrumenten, telefonen enz.

Alles te samen genomen, heeft de veldartillerie zich ook in dezen oorlog op de eervolle plaats, die ze altijd onder de wapens innam, schitterend gehandhaafd.

Een observatiepost.

ITALIË IN OORLOGSTOESTAND

Naar schatting ongeveer 200.000 manifesterende personen bewogen zich door de straten van Milaan, portretten en opschriften met zich dragende. Zij trokken naar het Duitsche Consulaat, doch werden door de politie tegengehouden.

Ook in andere groote plaatsen hadden soortgelijke demonstratie's plaats. Van de huizen wapperden de vlaggen.

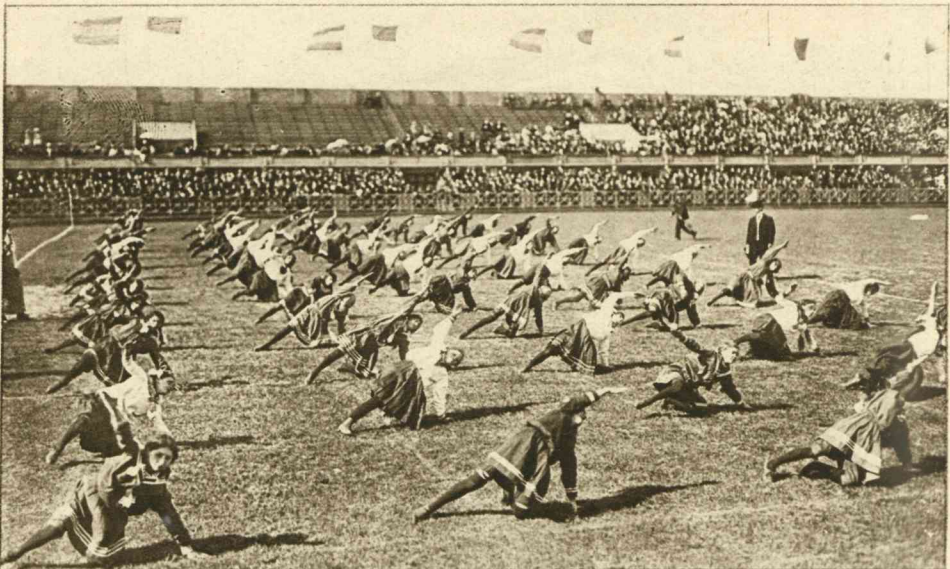

Voor de kathedraal te Milaan verzamelden zich de manifestanten en op het standbeeld van Garibaldi verdrongen zij elkander om dit te bedekken met kransen en bloemstukken.

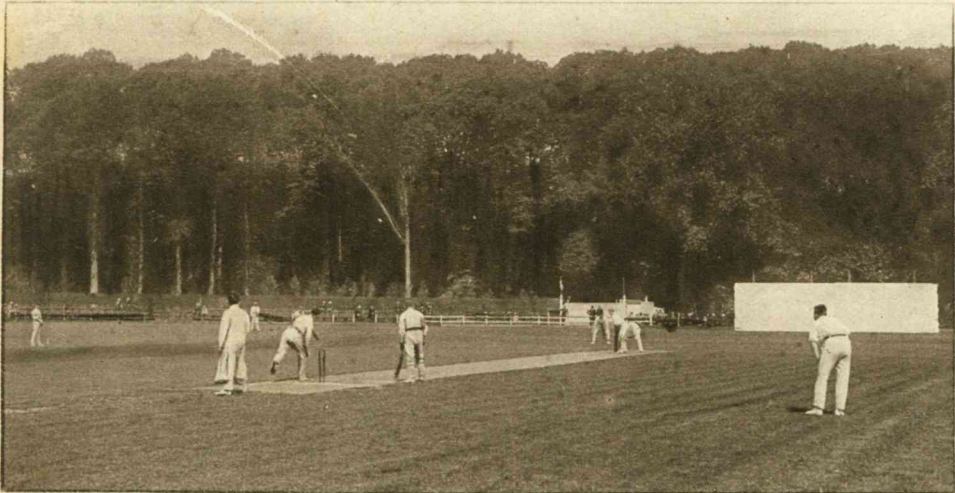
SPORT-PANORAMA

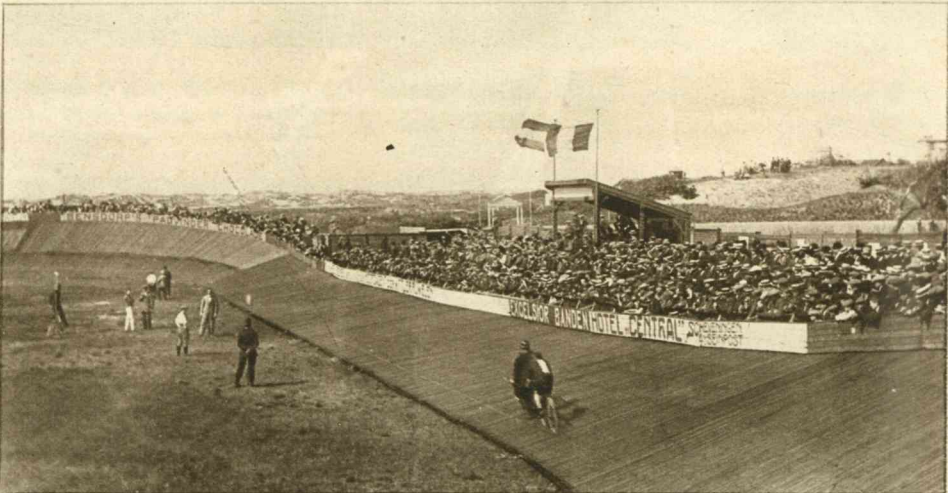
KORFBAL. Het Amsterdamsche twaalftal dat met 6--5 van het Leidsche won.

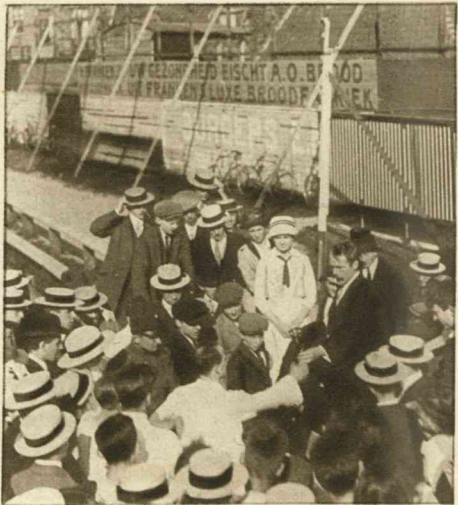
TURNEN. Vrije oefeningen door turnsters der werkloozenklasse.

Cricket. Opening van het cricketseizoen op Zondag 23 Mei, met een ontmoeting tusschen Rood-Wit, Haarlem en Hilversum, op het terrein aan de Spanjaardslaan te Haarlem; welke wedstrijd door Rood-Wit gewonnen werd.

Wielrennen. Onder tamelijk groote belangstelling hadden er Pinksterrennen plaats op de Scheveningsche baan. Jan van Gent bleek de beste van de lange afstandsrennen te zijn. (foto Hijmans).

KORFBAL, OM DEN „HOLLAND”-BEKER.

De korfbalwedstrijd te Haarlem tusschen het Noordelijk en Zuidelijk 12-tal, eindigde na verlenging in een gelijk spel, zoodat de beker in het bezit van het Noordelijke 12-tal bleef, dat hem moest verdedigen. Foto links: een aardig moment uit den wedstrijd; foto midden: de twee 12-tallen; foto rechts: het uitreiken van den beker door den heer H. Krijn.

DE 35 K.M. WANDELTOCHT.

Door de Nederl. Athletiek Unie, afd. 's-Gravenhage, werd een wandeltocht gehouden over 35 K.M. die binnen 7 1/2 uur moesten worden afgelegd. Onze foto is genomen bij den start aan de Boschbrug.

PADVINDERS-MUZIEK.

De Vereeniging voor padvinderij onder de volksklasse „Wij zijn bereid” te 's-Gravenhage heeft thans een eigen muziekkorps. Voor de oefeningen trekken zij nu uit voorafgegaan door eigen muziek.

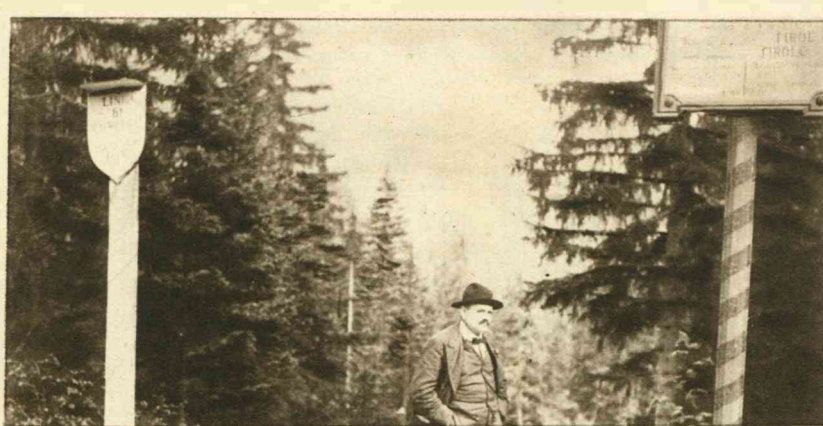
Generaal Di Mayor, een van de Italiaansche bevelhebbers, geeft zijn commando's.

Naar de Italiaansch-Oostenrijksche grensstreken is er vooral de laatste dagen voor de oorlogsverklaring, een ontzettend aantal kanonnen getransporteerd.

Het Companil te Picoe di Cadore (Ital. Tyrol), de geboorteplaats van den beroemden schilder Titiano.

De Oostenrijksch-Italiaansche grenspalen bij Tre Croci (Tyrol).

Misurina aan het Misurina-meer aan de Italiaansch-Oostenrijksche grens.

Een der zware auto's, die vroeger voor het Italiaansche postverkeer in Tyrol dienden, doch die nu voor het leger gerequireerd zijn.

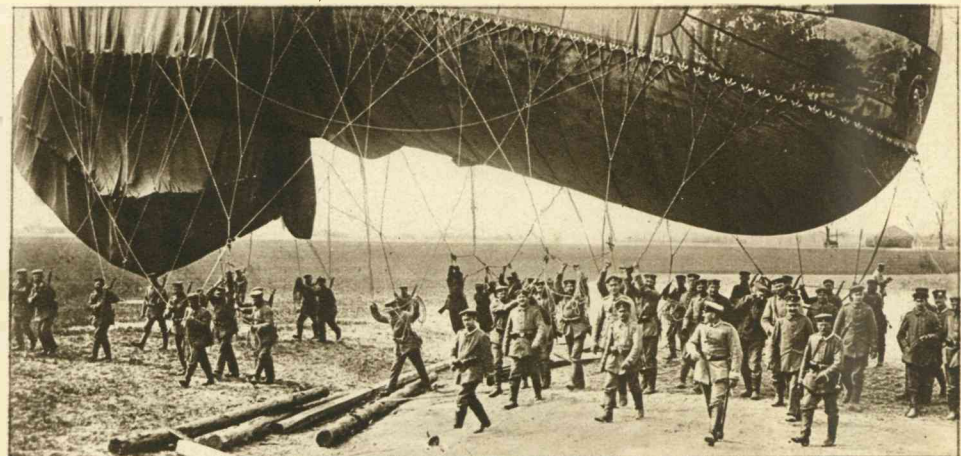
PANORAMA VAN TRIËST, de veel besproken stad in het door Italië begeerde Oostenrijksche gebied.

CATTARO, DE MONTENEGRIJNSCHE VESTING, waarvan beweerd wordt, dat ze een vluchthaven voor de Italiaansche vloot is.

DE LANDBOUW IN DUITSCHLAND. In hun vrijen tijd gaan de schoolkinderen onder leiding van hun onderwijzers naar het land, om aldaar landbouwwerkzaamheden te verrichten, opdat de oogst zoo groot mogelijk zij.

DE OBSERVATIEPOST. Een Duitsche kabelballon wordt naar een nieuwe basis in Polen getransporteerd.

OEFENINGEN DER NEDERLANDSCHE SOLDATEN ACHTER DE DUINSTROOK BIJ 'S-GRAVENHAGE.
De landstorm heeft zich daar loopgraven ingericht, die geheel volgens de eischen van een modernen oorlog zijn gebouwd.

Aan 't verkeerde Adres

Wanneer men een vruchtboomje plant, zijn wortels drenkt, zijn uitspruitsels afsnijdt, zijn stam ondersteunt en de rupsen van zijn bladeren zoekt en dan — als nog pas de eerste vruchten u verleidelijk uit de groene bladeren tegenlachen — een geheel onbekende persoon langs den weg komt en zegt: „Geef mij die vruchten en bezorg mij een bord en een mes, opdat ik er mij een maal van kan maken!” zou men dan dien persoon niet grenzenloos onbeschaamd noemen?

Doch wanneer men een dochttertje bezit, schoon als een belle-fleur en aanvallig als een sprookjesprinses, en men heeft het meisje een zorgvuldige opvoeding gegeven en het achttien, negentien jaar trouw voor alle stormen behoeft en het met geheel zijn hart liefgehad, en er komt dan een wildvreemde man en zegt: „Waarde heer, geef mij als 't u belieft het meisje tot vrouw!” dan maakt men een beleefde buiging en antwoordt: „Zeer veel eer voor ons, mijnheer! Hoeveel linnen, tafellakens, hoofdkussens, hoeveel geld moet u nog bovendien hebben?” — Neen, het is mij volkomen duidelijk, dat de menschheid menigen vader aanwijst, wien het zwaar valt, die soort van logica te verduwen.

Papa Lingbeek was in elk geval daartoe niet in staat, en de gedachte, dat deze of gene indringer zijn Eliza van hem mocht vragen, was hem even onaangenaam als warme champagne, zakkenrollers of iets dergelijks.

Doch niemand kan zijn noodlot ontgaan, en toen zijn kleine Eliza eens van een reisje naar haar tante was teruggekeerd, kon zij eten noch drinken, pianospelen noch eenig verstandig woord spreken. In zichzelf gekeerd, de groote blauwe oogen met onbestemde uitdrukking op het plafond gevestigd, zat zij doorgaans zwijgend en bewegingloos te peinzen. Daar het plafond echter eerst onlangs opnieuw gewit was en er absoluut geen vlekje aan te ontdekken viel, scheen deze buitengewone manier een naderende ziekte dan een lastige, overdreven zucht naar zindelijkheid aan te duiden.

„Moeder, onderzoek toch eens, of zij zich niet te sterk heeft geregend,” zeide papa tot mama.

Neen, de knoop van den korset-veter zag nog juist op dezelfde plaats, als toen zij naar tante was gereisd. Bovendien was het kind sedert dien tijd een magerder dan zwaarder geworden.

Op zekeren morgen, toen papa na een stevig ontbijt in zijn kamer zat en, zonder zich om iets ter wereld te bekommeren, coupons knipte, verscheen zijn dochter bij hem onder een vloed van tranen. De armen om haar papa's hals geslagen, drukte zij hem zoo hartstochtelijk aan haar borst, als hem sedert zijn verlovingsstijd niet meer was overkomen. Daarop ging ze zitten op zijn knie en kuste hem

zoo teeder, dat zelfs een Soorates er door in verrukking moest zijn geraakt.

En toen kwam het er eindelijk uit: dat zij bij tante een jongen advocaat had leeren kennen en dat zij van dat oogenblik af zoo'n eigenaardig gevoel in haar hart had gehad, dat zij het nauwelijks had kunnen uithouden... en dat hij zoo verrukkelijk danste... en vandaag... misschien aanstonds al... zou hij komen, om papa een bezoek te

J. G. VOGEL †

Op 91-jarigen leeftijd is te Velp overleden de kunstschilder J. G. VOGEL, oud-president van Pulchri Studio, Ridder v. d. Ned. Leeuw en Gouden Leeuw van Nassau. — Op 60-jarigen leeftijd is te 's-Gravenhage overleden Dr. A. G. H. MULLER, vroeger gemeente-geneeskundige belast met de armenpraktijk, een algemeen bekend en geacht ingezetene, zeer gezien bij zijn patiënten onder de behoeftige bevolking dier gemeente en bij de politie-ambtenaren, aan wie hij ook geneeskundige hulp verleende.

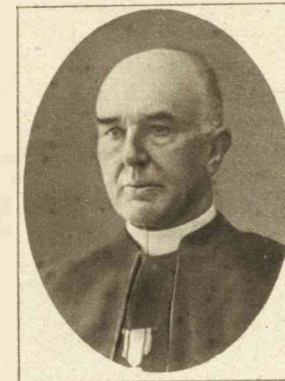

DR. A. G. H. MULLER †

MR. H. G. P. KOLF-SCHOTEN †

Te 's-Hertogenbosch is op 76-jarigen leeftijd overleden Mr. H. G. P. KOLF-SCHOTEN, oud-vice-president van het Gerechtshof aldaar. — Tot Directeur van het Nederlandsch Historisch Instituut te Rome is, in opvolging van den onlangs overleden dr. G. Brom, Kardinaal HENSEN benoemd.

KARDINAAL HENSEN.

brengen en... zij was zoo vreeselijk bang... Zij wist, dat papa zoo ontzettend kort aangebonden kon zijn en...

Papa echter schoof haar van zich af, als was zij van den booze bezeten, en riep een geheel leger onderaardsche machten tot getuigen aan, dat die advocaat, zoo hij het werkelijk dorst wagen hem onder de oogen te komen, geen prettige ontvangst zou te wachten hebben.

Zijn dochter drukte bij deze krachtige verzekering haar zakdoek voor de oogen en gaf snikkende te kennen, dat het dan maar voor haar het beste zou zijn dadelijk te sterven. Daarop begaf zij zich naar haar kamer, om in stomme ver twijfeling een paar sentimenteele novelletjes te verslinden.

Papa Lingbeek stikte bijna van ergenis en verdriet. Zoo'n onnut wezen, zoo'n advocaat zonder praktijk! En zoo maar brutaal de hand naar zijn kleinnoot, zijn Eliza uit te strekken. Wel had hem zoo nu en dan eens, in de nevelachtige verte, een met bloemen versierd altaar voor den geest gezweefd, waarvoor zijn dierbare Eliza zou knielen, doch zooals vanzelf sprak, aan de zijde van een rijken, voor namen, in elk opzicht uitmuntenden man, die ten minste één ridderorde droeg en eigenaar was van een aanzienlijk handelshuis of zoo iets. En nu... zoo'n windbuil, zoo'n slungel!... en Eliza was immers nog maar een kind... hemelsche goedheid, daar wordt waarachtig al geklopt. „Binnen!”

Een jonge man, buigende als een knipmes, trad over den drempel.

„Ik wilde...”

„Ja, ik weet al wat je wilt. Zooeven heb ik van de zaak kennis gekregen. Jij wilt den vrede van een tot heden gelukkigte familie verstoren, om niets anders kom je hier...”

„Pardon, ik kom om...”

„Ik verzoek u vriendelijk elke woordverdraaiing achterwege te laten. Hier zit ik rustig met vrouw en kind, en daar kom je nu als een bom...”

„Het spijt mij dat ik u misschien stoort.”

„Of je ons stoort? ! Mijnheer, kun je dan niet begrijpen, hoe boosaardig het is, ouders hun kind te ontrukken? Kunt u...”

„Maar dat ligt geheel niet in mijn bedoeling...”

„Bedoeling? O neen, natuurlijk... Dat kennen we! U zal uw dochter niet verliezen, integendeel, door deze verbintenis wint u nog een zoon. Zoo luidt immers de phrase? Natuurlijk zal het steeds mijn aangenaamste plicht zijn, den kostbaren schat, waarvan ik u nu beroof, zoo dikwerf mij maar mogelijk is, tot u terug te voeren. Niet waar? Dacht je soms, dat ik nog nooit op een bruiloft geweest ben en gehoord heb, welk een onzin de heeren schoonzons in zulke gevallen gewoon zijn uit te kramen, terwijl de ouders der bruid vervuld zijn van kommer over de naderende scheiding?”

„Mijnheer... een betreurenswaardige dwaling...”

„Jawol, een betreurenswaardige dwaling van de ouders is het, aan zulken praat geloof te slaan, want als men zijn ongelukkige dochter eens terug wenscht te zien, moet men zelf de reiskosten dragen en bovendien alle wissels van haar heer gemaal onderteekenen, die zij in haar koffer meesleept. Het is een gruwel...”

„Mijnheer, ik vind uw privaat-aangelegenheden wel interessant, maar...”

„Maar verder gaan ze u niet aan. Natuurlijk niet. Ge neemt immers maar alleen het meisje met daarenboven zooveel duizend gulden, en als die op zijn, schrijft gij of uw vrouw om meer.”

„Maar mijn hemel, ik wilde u eenig en alleen...”

VASTGELOOPEN.

De „Jan Pieterszoon Coen”, het nieuwste en grootste schip van de Stoomvaart-Mij. „Nederland” werd de vorige week naar het Oosterdok gesleept om vandaar naar buiten te worden gebracht. In de Mannierbrug bleef de klossus steken, daar de vaargeul iets te smal was. Na eenige uren hard werken had men het schip er door getrokken, waarbij de brug nogal eenige schade beliep.

EEN Vliegtocht.

De vorige week Vrijdag daalde de vliegenier van Heyst, die te Soesterberg was opgestegen, met zijn toestel aan het strand te Scheveningen. Als passagier had Lt. van Heyst, kapitein Darlang bij zich. (foto Sijes).

NATIONALE TENTOONSTELLING TE 'S-GRAVENHAGE,

georganiseerd door de sub-commissie te 's-Gravenhage van het Nederlandsche Steuncomité voor Beeldende Kunstenaars in Pulchri Studio, Lange Voorhout. Foto links: Groep der Organisators (De sub-commissie Ned. Steuncomité) V. l. n. r., zittend: B. A. Bongers, Willy Martens, Mej. R. M. van Dantzig en E. R. D. Schaap. Daarachter: Xeno Münnighoff, E. S. Suermondt, A. L. Koster, J. H. van Mastenbroek en Conrad Rickert. Daarachter: H. J. Haverman, J. G. v. d. Stok, J. v. Noord, B. Ferwerda, André Broedelet en A. M. Luyt. Foto rechts: de dames, die zich welwillend belastten met de bediening der ververschingen, waarvoor vrijwillig aardige prijzen betaald werden!

„Uitplunderen. Daar komt echter niets van in. Of dacht ge soms” — „Hoor mij dan ten minste toch aan . . .”

„Nooit en nimmer, zeg ik u!”

„Maar wil dan ten minste deze papieren inzien; dat zijn toch geen . . .”

„Wat moeten die voden? Meent u misschien, dat ik twijfel aan de echtheid van uw diploma's? Steek die papieren maar rustig weer in den zak.”

„Maar mijnheer, laat mij dan toch eindelijk eens uitspreken, anders moet ik het recht . . .”

„Wat, wilt ge mij dreigen? Aha, nu vertoont ge u in uw ware gedaante! — Ja zeker, zoodra het kind meerderjarig is geworden, kan het tegen den wil der ouders den eersten den besten vreemden snuiter volgen. Ik wil je echter opmerkzaam maken, jongmensch, dat mijn dochter eerst over twee jaar meerderjarig wordt.”

„Maar mijnheer, wat ter wereld heeft uw dochter toch met onze gasrekening te maken?”

„Ga . . . ga . . . gasreke . . . ning? . . . Wie bent u dan toch eigenlijk, mijnheer?”

„Ik ben de kassier van de stedelijke gasfabriek. De rekening bedraagt vijf en twintig gulden.”

Intusschen zaten Eliza en de jonge advocaat in het vertrouwelijkst gesprek in het salon. Papa, wiens kwade bui door het geschetste intermezzo aanzienlijk was afgekoeld, leed bij den nu volgende stormloop van het verliefde paartje de nederlaag.

IN VERZOEKING

et electrisch licht ging uit met een geklik van den schakelaar en dompelde de kamer in totale duisternis, die slechts onderbroken werd door een zwakke schemering veroorzaakt door de lantarens in de straat. De tweede kassier van de firma Bruinsma en Co. zank met een zucht van verlichting in den gemakkelijken stoel van zijn superieur.

Zoals gewoonlijk waren zijn collega's reeds uren geleden vertrokken hem in zijn afzondering alleen latende om staten met onafzienbare rijen cijfers af te werken. Eindelijk was hij met zijn werk gereed en zocht rust voor zijn pijnlijk vermoeide oogen door in een weldadige duisternis te staren.

Bernard Richter was overwerkt en werd slecht betaald en dit waren waarschijnlijk de oorzaken van de wilde gedachten die door zijn vermoeid brein joegen.

Zoals hij daar zat in de duisternis drong de hopeloosheid van zijn positie tot zijn hersenen door. Waarom werkte hij eigenlijk als een slaaf, tot klokke twaalf uur in den nacht, zooals hij nu gedaan had? Wat won hij daarmee? Geld? Neen; hij had meermaals om verhooging van salaris gevraagd, tot de nutteloosheid van die pogingen hem had doen zwijgen. Waardeering? Neen; de chef der comptabiliteit had zich nog nimmer moeite gegeven voor Richter een goed woord te doen, hoewel hij op zijn werk zelden aanmerkingen had. Vooruitzichten! Die waren er niet!

Hij had zichzelf deze vragen zoo vaak gesteld, tot de gedachte eraan hem bijna ziek maakte. Dat was niet langer te dulden! Hij wilde niet langer slavendienst verrichten in een duf kantoor; hij wou naar de directie gaan, den volgende morgen, ontslag vragen en als hem naar de reden hiervan gevraagd werd, zou hij zijn patroons deze bittere argumenten in het gezicht slingeren en weggaan, weg naar Indië, Amerika, onverschillig waar, als hij maar ver was van deze gehate muren.

Maar des morgens zou op al deze vragen het ontmoedigende antwoord luiden: „Je kunt niet! Je hebt geen geld!” en hij zou weer moeten gaan denzelfden treurigen weg, naar hetzelfde kantoor, op denzelfden hoogen kruk in dezelfde eentonige sleur. Hij zou dit gemakkelijker verdragen hebben, had hij zichzelf meermaals gezegd, als het niet was om Betsy, zijn lieve Betsy, die zoo geduldig wachtte, tot hij genoeg gespaard zou hebben, en die zelf zoo ijverig spaarde voor den dag, die nog zoo ver weg scheen.

En terwijl Richter daar zat in de duisternis luchtkaateelen bouwende, die den volgenden dag weer in puin zouden vallen, viel zijn blik op een donker voorwerp op den achtergrond. Ja, daar achter die ijzeren deur was genoeg om Betsy en hem naar een nieuw vaderland te voeren, waar hij een nieuw en meer succesvol leven kon beginnen.

Hij lachte bitter om de speling van het noodlot. Het geld in de kluis was in zijn macht; hij had den sleutel in zijn bezit.

Waarom zou hij er geen gebruik van maken? Ja, waarom eigenlijk niet? Wat zou het uitmaken voor zoo'n rijke firma als Bruinsma en Co.? En wat betekende het niet voor hem? Hij zou slechts zooveel nemen als voor zijn overtocht noodig was en iederen gulden uitzuinigen, om zijn schuld terug te betalen. Dat was geen diefstal, slechts een leening. En aan een duizend gulden had hij genoeg voor de eerste behoeften in het nieuwe vaderland.

Ja, er was ruim duizend gulden aan goud in de kluis, en goud leverde geen gevaar op om uit te geven, zooals bankpapier. Hij zou 't doen, morgen kon hij reeds buiten gevaar wezen. Ja, hij deed het, ter wille van Betsy.

Half rees hij uit zijn stoel op, betastte den sleutel in zijn zak, doch zank onmiddellijk weer ineen, verschrikt door schuldbesef. Ja, 't kostte strijd om van eerlijk man een dief

te worden. Op dit oogenblik vangt zijn oor een licht knarsend geluid op. Het komt van het venster, waar hij de schaduw ziet van een gebogen gestalte. Richter zit onbeweeglijk als uit steen gehouwen. Langzaam en voorzichtig gaat de gestalte voort met haar nachtelijk werk. Een voorwerp als een potlood gaat over het glas en teekent vier lijnen, dan een zacht gekraak, een smalle hand komt door de kleine vierkante opening, schuift geruischloos den grendel weg, nog een oogenblik en een man staat in de kamer, die met behulp van een dievenlantaarn de duisternis doorzoekt. Het onderzoek schijnt bevredigend, want de man gromt voldaan en begeeft zich naar den hoek van het vertrek, waar de kluisdeur zich bevindt.

Richter twijfelde geen oogenblik aan de bedoelingen van den vreemde, terwijl hij daar weggedoken zat in den stoel, nauwelijks adem durvende halen en zich afvragende, hoe dit avontuur eindigen zou. Hij was geen lafaard, maar dit alles was zoo snel in zijn werk gegaan dat hij zich nog nauwelijks in de werkelijkheid kon indenken. Het zou niet het minste nut hebben uit het duister op te staan, want wat kon hij doen, tegen een man zooveel Forscher dan hij en die bovendien wel met een revolver gewapend zou zijn. Al de plannen die zijn geest hadden bezig gehouden, waren weggevaagd, alleen de plicht bleef over. Hij was aansprakelijk voor den inhoud van de kluis en zou dezen redden, 't kostte wat het wilde. Kon hij de kamer uitsluipen en politiehulp inroepen! Neen, dat was onmogelijk: in deze beperkte ruimte en in die doodsche stilte, zou het minste geluid door den inbreker gehoord worden.

Terwijl Richter hierover nadacht, hoorde hij een geknars aan het andere eind der kamer en opnieuw een tevreden gebrom. Hij begreep wat er plaats had: de kluisdeur was door hem nog niet gesloten, de dief had hem dus zonder moeite, alleen door een draaien van de handel kunnen openen.

Maar nu had Richter zijn kalmte weer volkomen terug. Voorzichtig lichtte hij den arm op tot aan den wand. Daar, in zijn bereik zat de knop van het electrisch licht. Klik! ging de schakelaar en op hetzelfde moment was het vertrek hel verlicht.

De inbreker was door deze allerminst verwachte gebeurtenis volkomen verrast en versuft en pinkte in het electrisch licht. Dat was hem noodlottig, met den sprong van een tijger is Richter bij hem en geeft hem zoo'n krachtigen vuistslag tusschen de oogen dat de inbreker verdoofd neervalt in de kluis. Met ongewone kracht werpt Richter de zware deur dicht en doet ze op slot.

Met een zucht van verlichting blijft hij daarna een oogenblik tegen de kluisdeur geleund staan, waarachter hij een dof gevloek en verwenschingen hoort. Doch nu het gevaar voorbij is, komt de reactie, de kamer draait rond voor zijn oogen en zonder een woord te slaken, valt hij bewusteloos neer. De ondervonden emoties waren te sterk voor zijn overwerkt brein.

* * *

Toen Bernard Richter de oogen weer opende, lag hij niet langer op den grond in het kantoorvertrek, maar op een gemakkelijken divan in de directeurskamer, terwijl de heer Bruinsma in angstige verwachting over hem heengebogen stond.

„'t Is goed afgelopen, mijn jongen,” zei hij vriendelijk. „Je hebt een vermoeiende taak gehad gisteravond, maar het had erger kunnen wezen. Neen, zeg niets, vermoei je niet,” ging hij voort, toen Richter zich wilde oprichten, „dat kan wachten tot je goed geslapen hebt.”

„Maar ik moet,” hield Richter vol met zwakke stem. „Hij zal sterven als hij er niet gauw uitgehaald wordt en dan ben ik zijn moordenaar.”

„Wat bedoel je?” vroeg de firmant verwonderd en nu vertelde Richter hortend en stotend wat er na middernacht gebeurd was.

De heer Bruinsma zou nu met zijn ziel borg staan voor zijn eersten kassier Richter, zonder in 't minst te vermoeden, hoe weinig het gescheeld had of hij was bestolen door den man, die nu zijn geld gered had.

ANDRINA SAVELLI, van de Brusselsche „Monnaie”, die als „Mireille” is opgetreden op het Concert in den Haagischen Schouwburg ten bate van de Beeldende Kunstenaars.

ABR. DE WINTER, de populaire karakter-komeek, vierde de vorige week in de Haagsche Bioscoop zijn 35-jarig tooneeljubileum.

ANDRINA SAVELLI IN DE ROL VAN „MIREILLE”. (1e Acte).

DE GEMEENTERAAD VAN ROERMOND, gefotografeerd ter gelegenheid van de herdenking van de 100-jarige inlijving van Roermond bij het Koninkrijk der Nederlanden. (foto Weers).

EEN GROMPOT

door PIET VERSCHUUR

(Vervolg).

Ik krijg ik nu driemaal daags haar afschuwelijk brouwsel te slikken, dat volkomen onschadelijk is, zegt ze, en zeer weldadig op mijn verstand werkt! Wees dus niet al te verbaasd als je dezer dagen hoort, dat ik gebarsten ben. En denk er aan, dat wanneer dat gebeurt, jij voor de rechtbank getuigt, dat ik met voorbedachten rade vermoord ben!"

"Maar waarvoor heb je dan toch eigenlijk een vrouw?"
"Maar waarvoor heb jij dan toch eigenlijk je oom Jacob?"
"Kan ik nou helpen dat ik een oom heb?"

"En ik kan niet helpen, dat ik een vrouw heb. Ik trouwde haar niet; ze deed het mij. Heb ik je niet verteld, dat ik haar het hof maakte om kapitein Blink, van de „Heemskerk" in zijn kielzog te varen. Ik heb altijd met Blink overhoop gelegen, en toen ik zag, dat hij een oogje op Mina had, begon ik ook naar haar te vrijen en — voor ik goed wist waar ik was, had ze me getrouwd. Als ik nou Blink tegenkom, kijkt hij me woedend aan, omdat Mina met mij getrouwd is en ik kijk hem nog woedender aan, omdat hij haar niet getrouwd heeft. Het klinkt misschien berouwvol, maar ik zou Blink alles vergeven als hij haar schaakte."

"Zeg, kapitein, als je nu eenmaal wil hebben dat ze wegloupt, laat ze 't dan met mijn oom doen, dan zijn we allebei gebaat!"

"Sst!" zei de kapitein tragisch, „daar komt ze! Hmm!"
Mevrouw Blommers kwam den tuin in met een groot glas. Ze knikte stijfjes tegen mij en zei toen:

"Hier, Blommers, drink dit op!"
„Zet maar even neer, lieve, ik zal het aanstonds uitdrinken, als ik met mijn werk hier klaar ben."

"Nee, nee! Drink dadelijk uit! Ik moet het glas omwaschen."

Met een wanhopigen blik op mij, dronk de kapitein het glas leeg.

HOE DE ASPERGE GEOOGST WORDT. Een barstje in de gladgestreken bedden geeft de plaats aan waar er een zal doorbreken. Die wordt dan uitgegraven en afgebroken of afgestoken.

ASPERGES

En weet U hoe de asperge verkregen wordt?"

Doe die vraag in deze enkele weken dat de meest aristocratische aller groenten op 't menu prijkt en van Uw tafelenooten zal er op de tien wellicht geen enkele zijn, die wat meer van de blanke stengels afweet dan dat zij „onder den grond groeien". En juist de aspergeteelt is zoo interessant. Zoo heel anders dan die van andere groenten. Minder banaal. Peen, nietwaar, trek je zoo uit den grond als het loof groot genoeg is. Bloemkool zie je zoo maar „riep worden"; spinazie is niets dan duizenden simpele blaadjes. In elk liefhebberij moestuintje tref je kropsla en rabarber... Met de asperge is het anders. Zoals de perzik onder de vruchten, de orchidee onder de bloemen, is de asperge de aristocrate van de groenten. Door haar uiterlijk al, door haar blank voorkomen en de mooie gelijkmatige bossen. Dan door den prijs, ja natuurlijk door den prijs, die zelden zoo laag daalt, dat zij binnen allemans bereik valt. En niet het minst door de zorg-eischende teelt. Enkele jaren duurt het al eer de aspergeplant eetbare wortels geeft. Want de witte stengels zijn niets anders dan de vleezige spruiten van den wortelstok der aspergeplant. Een jaar na het uitzaaïen wordt het plantje overgeplaatst in een los-zanderigen bodem (Westland, Voorne, Bergen op Zoom). Naarmate de wortels opwaarts groeien, wordt de grond opgehoogd, zoodat die eigenaardige „bedden" ontstaan, welke speciaal aan de aspergecultuur eigen zijn.

EEN ASPERGEVELD. Het opheugen der bedden teneinde de asperge zoo lang mogelijk te doen uitgroeien onder den grond.

per seizoen aan de veiling. Dat seizoen is maar kort: van begin Mei tot 18 Juni. Die datum is de traditionele dag, waarop de huurder, die zijn planten sterk wil houden zoodat zij een tiental jaren rendabel zijn, ophoudt met snijden.

NEDERL. ROTOGRAVURE-MAATSCHAPPIJ, LEIDEN.

vermoorden," merkte ik op. De kapitein schoot op eens in een hartelijken lach.

„Mijnheer Verschuur," zei hij „heb je mij niet eens verteld dat die gekke ouwe paai — excuseer, ik bedoel je oom — last heeft van reumatiek?"

„Ja, dat is zoo! Hij houdt soms klaagliederen, welke die van Jeremia in lengte beduidend overtreffen."

„Luister, ik heb een plannetje!"

Hij leunde over de heg en fluisterde mij iets in het oor.

„Bravo, kap'tein!" riep ik uit, toen hij mij zijn plan geopenbaard had. „Er is een goed novellist in u verloren gegaan. U heeft talent om een complot te smeden."

„Dus je stemt toe?"

„Zeker! Ik zal mijn rol er in spelen, maar — ik ben niet verantwoordelijk voor uw handelingen."

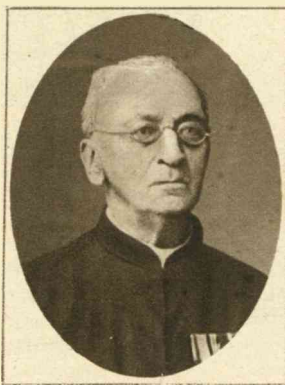
De kapitein grinnikte, terwijl hij weer aan zijn arbeid toog en toen een uur later zijn vrouw opnieuw met een glas van haar brouwsel kwam aandragen, dronk hij den lijdensbeker zonder mopperen tot den bodem alleen opmerkende, dat de wijn zoo sterk was dat deze hem naar het hoofd steeg.

Aan het diner dien middag stelde oom Jacob een nauwkeurig onderzoek in naar onze inkomsten en uitgaven. Hij was verschrikt over onze gasrekening en raadde mij aan onmiddellijk een watermeter te nemen. Voorts wilde hij er mij toe overhalen om mijn reclame in te dienen over de inkomstenbelasting.

Terwijl hij aldus voortging zijn neus in mijn zaken te steken, verhardde mijn gemoed en kwam ik tot het besluit den kapitein op hem los te laten. Ik gaf hem dus in alles volmondig gelijk en merkte terloops op dat ik door den guren noordenwind van morgen in den tuin bepaald rheumatische pijnen opgedaan had.

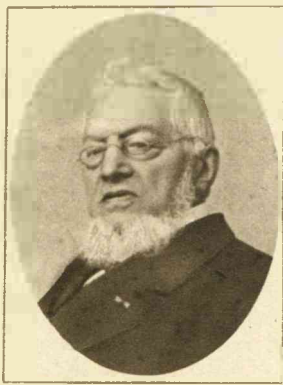
„Rheumatiek!" riep oom gretig uit. „je weet niet wat dat is. Als je een flauw vermoeden had welke ondukbare pijnen ik op het oogenblik in de vingers van mijn rechterhand heb, zou je niet durven spreken van reumatiek! Wat weet jij van reumatiek? Weet je wel dat 't de grootste moreele inspanning kost om de hevigste smart te verduren en te gelijker tijd een verstandige en aangename conversatie te leiden."

(Wordt vervolgd)

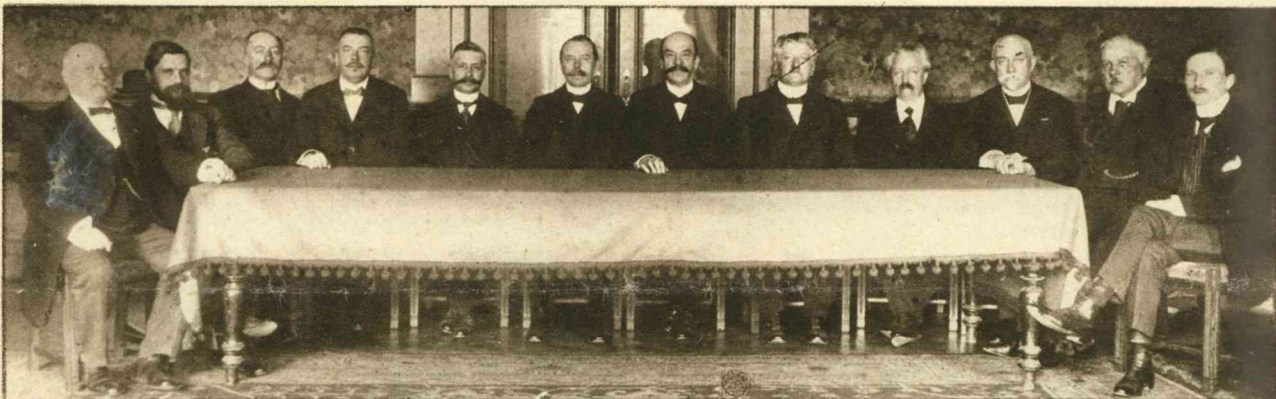
PASTOOR VERBRAAK

vierde 24 Maart te Malelang op Java zijn 80sten verjaardag. Het merkwaardige is, dat deze grijsaard 43 jaar onafgebroken in Indië heeft vertoefd waar hij o.a. de Atjeh-oorlog als Aalmoezenier van ons leger heeft medegemaakt.

DR. H. P. v. PRAAG SR.

te Oudewater herdacht 26 Mei den dag, waarop hij 66 jaar medicus was. Dagelijks nog kan men voor zijn woning de tram zien stilhouden waaruit patiënten stappen, die hem komen consulteren als specialist voor gal- en leverziekten. Allen, die hem kennen, wenschen ongetwijfeld den krassen 88-jarigen dokter, dat hij nog lang voor zijn vrienden en patiënten gespaard moge blijven.

HET HOOFDBESTUUR VAN DE LIBERALE UNIE, gefotografeerd ter gelegenheid van de Algemeene Vergadering op 22 Mei 1915 in „Parkzicht" te Amsterdam. V.l.n.r.: de heeren D. de Klerk; mr. A. F. v. Hall; mr. J. v. Gilse; mr. M. M. Schim v. d. Loeff; D. J. v. Houten; mr. P. Rink, onder-voorz.; mr. D. Fock, voorz.; A. Roodhuysen, secr.; W. P. Kops; mr. H. Smeenge; I. E. L. I. Breda Kleyenberg; J. B. Ament, adj.-secc.

„Kan ik u ook dienen met een glas kruidenwijn, mijnheer Verschuur? Het is verwonderlijk zoo goed als mijn man er zich bij bevindt."

Diplomatiek antwoordde ik, dat ik gaarne van haar welwillend aanbod gebruik zou maken, doch dat ik zware hoofdpijn had en vreesde dat dit er erger door zou worden.

„O, maar daar is mijn kruidenwijn uitstekend voor," antwoordde mevrouw Blommers op een toon, die geen tegenspraak duldde. „Als de kapitein hoofdpijn heeft gaat ze er dadelijk mee weg. Ik zal uw vrouw het recept ervan geven!"

Zij steevende weg met het leeg glas, terwijl de kapitein haar somber nakeek.

„Dat is nou net iets voor haar om twist en tweedracht te zaaien in eens andermans huishouden. Als het mij niet tegen de borst stuitte om een vrouw te slaan, zou ik haar een opstopper verkoopen, die haar weer tot haar zinnen zou brengen."

„Misschien is het gelukkig voor sommige lieden dat een zedelijk vooroordeel den mensch verbiedt, om zijn oom te

Het „bossen" der asperges.

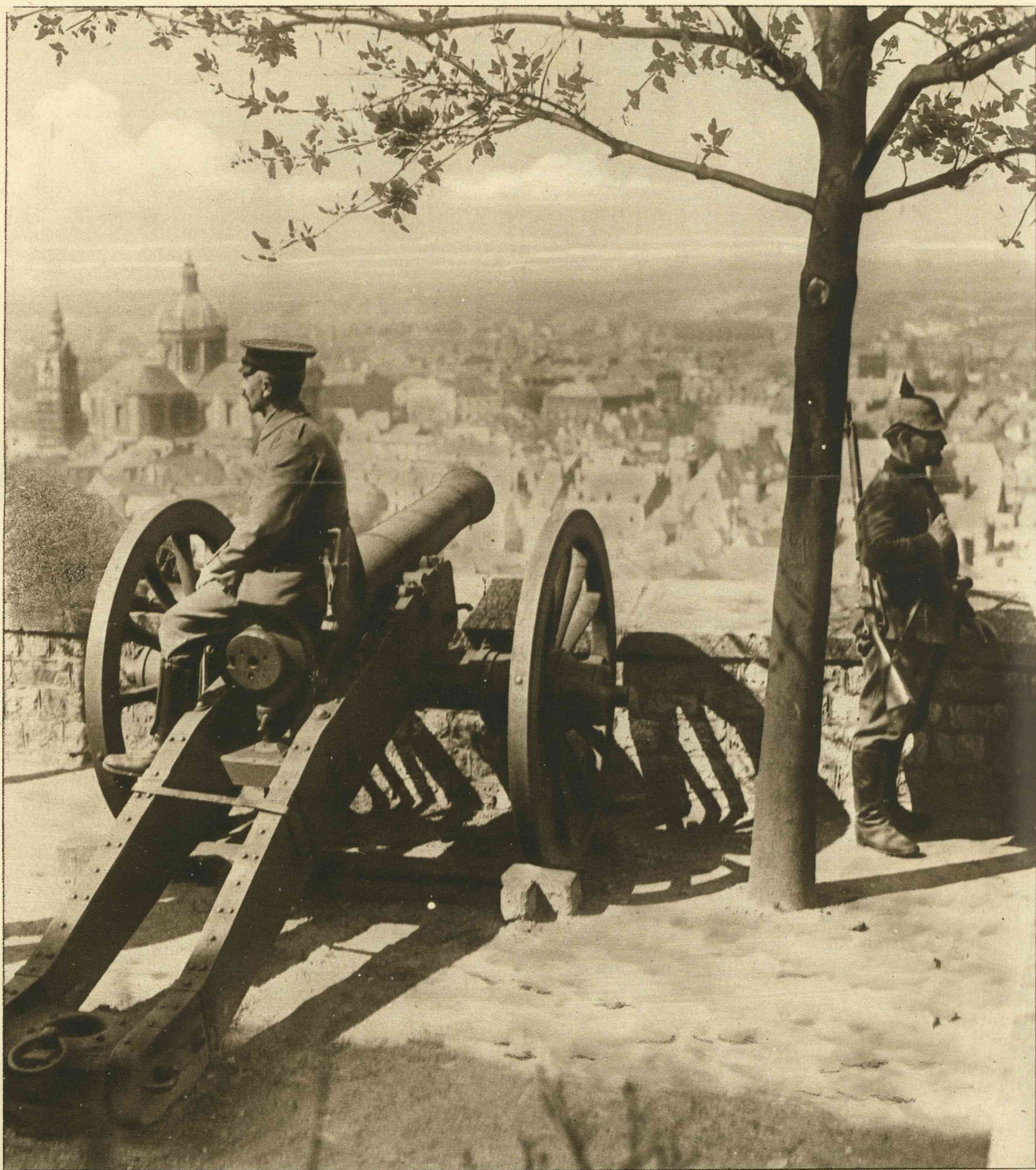
In die bedden dringt de asperge opwaarts naar het licht... naar haar einde. Want daarop is de cultuur ingericht: dat zij tot vlak onder de oppervlakte doorgroeit en geoogst wordt, juist vóórdat zij doorbreekt. Want is zij eenmaal in het licht, dan wordt de stuwende kop direct blauw gekleurd. En ofschoon dit niets aan den smaak afdoet, wellicht door het minder ooglijke is de prijs wel 25% lager. Dus let de tuinder goed op het juiste moment van oogsten. De bedden worden daartoe met een blokje volkomen glad gestreken. Voortdurend, doch vooral in den ochtendschemer, vóór het licht ontledingskracht heeft, wordt gezocht naar barstjes en scheurtjes in die gladde oppervlakte. Want die wijzen aan, dat een asperge op het punt is door te breken. Voorzichtig wordt de aarde rondom met de hand weggegraven en zoo diep mogelijk de asperge afgebroken of afgestoken. Het gat wordt weer gevuld, weer gladgestreken en speurend gaan de oogen weer over de bedden. Geen barstje ont-snapst aan de geroutineerde oogen... Zoo uit de aarde heeft de asperge nog niet het blanke voorkomen als bij den verkoop. De vuilbruine schillen worden dan ook verwijderd: „geschroeid" worden ze en daarna „opgebost". Een uitgehold houtblokje van vasten inhoud bepaalt de grootte der bossen. In het Westland komen meer dan 200.000 bos per seizoen aan de veiling. Dat seizoen is maar kort: van begin Mei tot 18 Juni. Die datum is de traditionele dag, waarop de huurder, die zijn planten sterk wil houden zoodat zij een tiental jaren rendabel zijn, ophoudt met snijden.

Panorama

GEÏLLUSTREERD - WEEKBLAD

PER KWARTAAL
26 NUMMERS f 1,30

UITGAVE A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ, LEIDEN - RED. EN ADM. DOEZASTRAAT 1, TEL. 1.

DE VESTING NAMEN ONDER DUITSCH BEHEER.

In aansluiting met de foto's in een onzer vorige nummers, geven wij hierbij een der Belgische kanonnen, die door de Duitschers weer in goeden staat is gebracht. Op den achtergrond een panorama van Namen.

SHRAPNELS EN HOE ZE GEMAAKT WORDEN

In een vorig artikel gaf Panorama een uiteenzetting van de betekenis der Veldartillerie in dezen oorlog. Van niet minder gewicht is ontegenzeggelijk de shrapnel.

Telkens en telkens weer lezen wij van de geweldige uitwerking der artilleriegevechten, van het belang, dat deze als voorbereiding tot den infanterie-aanval hebben.

De groote moeilijkheden, waarvoor Engeland staat, om den aanmaak van zijn ammunitie gelijken tred te doen houden met de reusachtige behoefte, hebben wij meer dan eens nader toegelicht gekregen. Het spreekt dus wel vanzelf, dat eenige mededeelingen omtrent den „shrapnel” voor u, vreedzame lezers in woelige dagen, niet van belang ontbloomt zijn.

* * *

Wat is een shrapnel en hoe komt hij aan zijn naam?

* * *

Laten wij beide vragen maar tegelijk beantwoorden.

In 1784 kwam Luitenant Henry Shrapnel op het snuggere idee, dat het niet voldoende was om uit een kanon door de expansiekracht van het kruit een projectiel te schieten, doch dat het van nog grootere waarde was, indien dit projectiel in zichzelf weer de kracht had, om bij de aanraking met het doel te explodeeren: zichzelf van één vernielers tot vele tientallen van vernielers te ontwikkelen.

Vermoedelijk heeft het Britsche Gouvernement, toen het in 1808 dit krijgstuig aankocht, wel gedacht dat het hiermee de zaak van den vrede kon dienen, doordat een zoo geweldig moorddadig wapen den oorlog feitelijk onmogelijk zou moeten maken.

Het is nu eenmaal de gewoonte om de uitvindingen van dergelijke verschrikkelijkheden met gejuich te begroeten en wel om bovengenoemde redenen, hoewel al die uitvindingen en al dat gejuich, de Jonkvrouw met den palmtak en het duifke tot op heden nog altijd niets zekerder in haar woning brachten.

* * *

Weldra na het bekend worden van de uitvinding des heeren Shrapnel kwamen andere krijgskundigen die het denkbeeld verbeterden.

De eerste, die zooiets deed, was vermoedelijk wel Kolonel Boxer. Zoals op bijgaande tekening 1 is aangegeven, maakte Shrapnel een projectiel, gevuld met verschillende kleinere kogels, welke tusschen de explosie-stof lagen. Boxer deed het beter. Hij nam looden kogels met antimonium verhard, het projectiel werd van groeven voorzien en wat hoofdzak der verandering mocht heeten, de springstof werd afzonderlijk in den shrapnel bewaard, afgescheiden van de kogels.

* * *

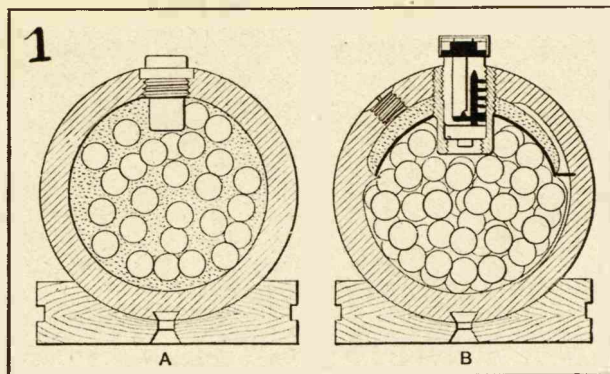
Elk land van betekenis op krijgskundig gebied, heeft tegenwoordig zijn eigen type van shrapnels.

Toch verschillen deze onderling niet zoo heel veel als men wel zou denken. Hoofdzakelijk ligt het onderscheid in variaties bij de onderdeelen. Onze tekening 2 geeft naast elkaar (A) het Amerikaansche $7\frac{1}{2}$ cM. projectiel; de vulling hiervan bestaat uit meervoudig doorboorde ronde korrels van nitrocellulose; (B) het Russische, dat gevuld is met rookloos kruit in kristalvorm; (C) het Duitsche projectiel, dat rookloos nitrocellulose in bundels van lange stokjes samengebonden bevat. De Fransche (D) lading bestaat uit stokjes van $\frac{1}{2}$ m.M. dik en 12,69 m.M. lang. Deze zijn in twee rijen op elkaar gestapeld. Het Engelsche projectiel heeft evenals het Russische een lading in kristalvorm.

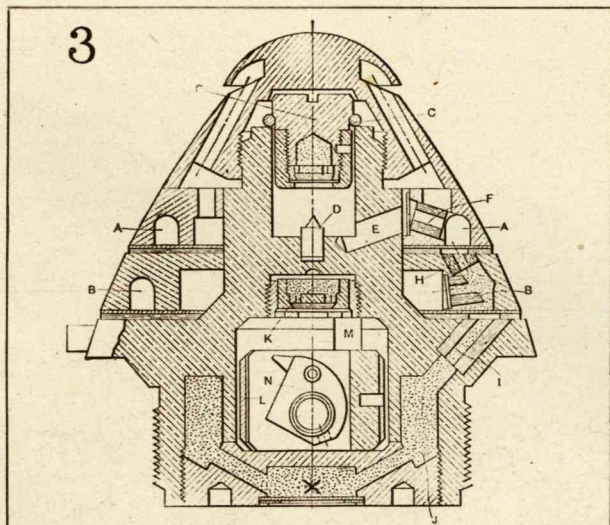
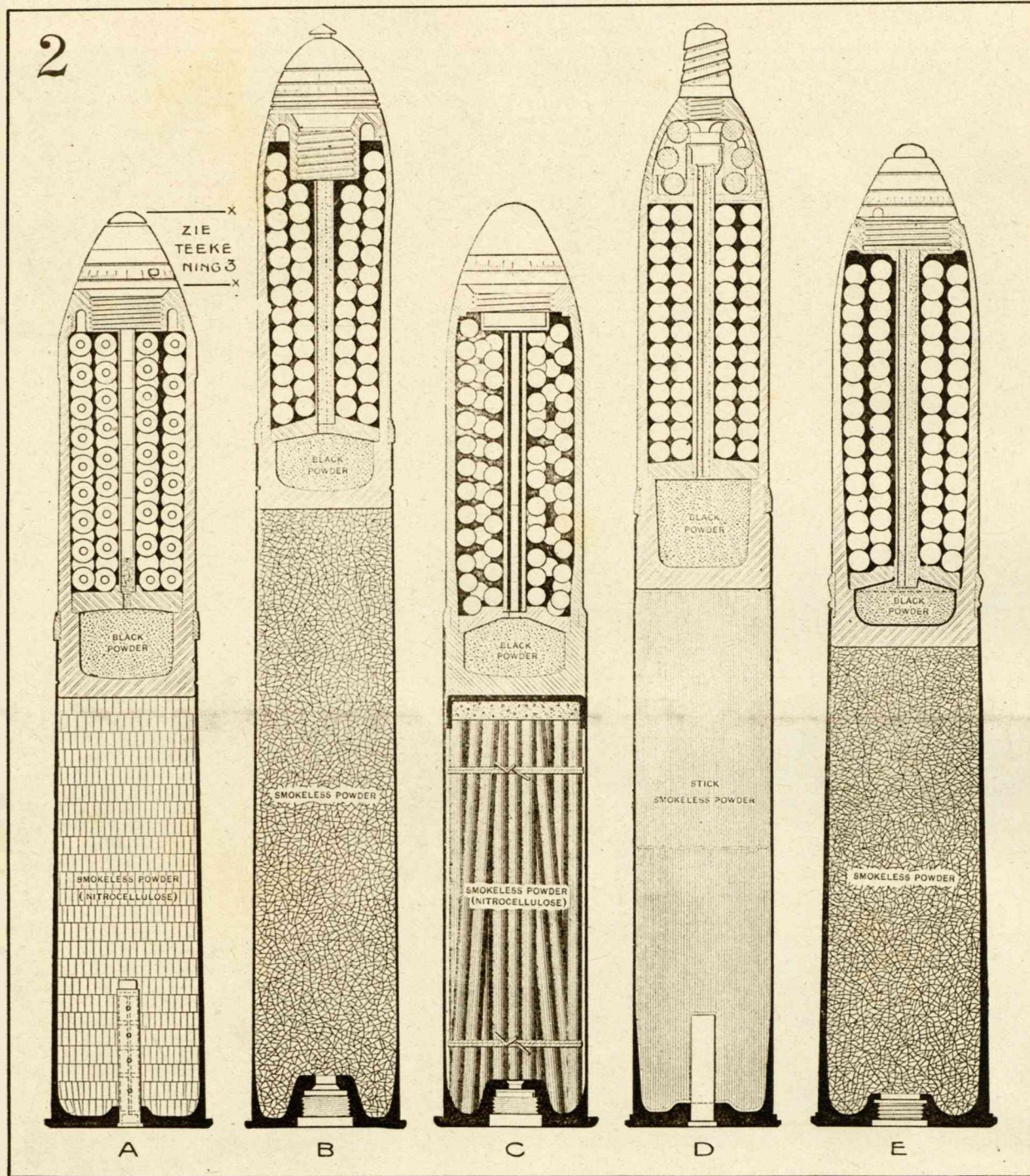
* * *

Een shrapnel bestaat, zoals de tekeningen duidelijk laten zien, uit verschillende onderdeelen.

Feitelijk zijn er twee afzonderlijke hoofdedeelen en

wel het koperen stuk, dat het kruit bevat, met een slaghoed, dienende om daarmee het projectiel (het andere deel) uit den vuurmond te drijven. Dit projectiel bestaat nu weer uit de volgende details. Eerstens een smeedijzeren

huls, dan de looden kleine kogels en de explosiestof, welke zich in de huls bevinden.

In de spits van den shrapnel is de buis geschroefd, welke tegelijkertijd als slaghoed en tijdregelaar dienst moet doen. Want door deze inrichting kan de explosiestof, welke zich in het projectiel bevindt, tot ontploffing gebracht worden, terwijl een vernuftig uitgedachte samenstelling van den kop veroorzaakt den tijd waarop deze ontploffing plaats moet vinden, te regelen.

Het zou ons te ver voeren, wanneer wij hier in details de preciese werking van deze inrichting gingen verklaren. Wij volstaan ermee om hier een shrapnelpunt van het Amerikaansche type af te beelden.

Wanneer men de tekening 3 beschouwt, dan vergeet men niet, hoe dit deel een uitgewerkte detaillering is van het stuk dat op tekening 2 bij den Amerikaanschen shrapnel met kruisjes is aangegeven. Door het stellen van den ring A—B is het mogelijk de werking van de schroef X zoo te regelen dat deze na korteren of langeren tijd meewerkt om het kruit te doen ontbranden.

* * *

De nauwkeurigheid waarmee het springen van den shrapnel in de lucht op elk gewenscht punt geregeld kan worden, is werkelijk buitengewoon, wanneer men daarbij in oogenschouw houdt welke invloeden medewerken.

De artillerie-geleerden, zoo mag men deze mannen gerust betitelen, hebben met behulp van de hogere wiskunde alle onderdeelen zoo juist mogelijk berekend.

Bij deze calculatie speelde uit den aard ook een rol de eigenschap van het projectiel, dat het de eigenaardigheid heeft, om op grootere afstanden naar de laagte af te wijken, zoodat bij het schieten op 'n verwijderd doel het geschut steeds hooger gericht moet worden.

Teekening 4 brengt op sprekende wijze deze eigenaardigheid in beeld.

* * *

In het begin van ons artikel duiden wij speciaal op de moeilijkheden welke Engeland, het land, dat nog nooit zoo'n groot leger op de been bracht als op heden, met de vervaardiging van zijn ammunitie heeft.

Toch doet men ook daar het alleruiterste om zich aan de toestanden aan te passen.

Een goede illustratie daarvan ligt in het feit, dat het tijdschrift Machinery, waaraan wij hier verschillende onzer gegevens en onze tekeningen dankbaar ontleenden, een speciaal Shrapnelnummer publiceerde, dat spoedig door een tweede zal worden gevolgd.

Dit nummer bevatte 40 pagina's tekst, uitsluitend aan het onderwerp gewijd, en 72 pagina's advertenties van

Engelsche machinefabrikanten, die aan den handel een of ander apparaat voor de vervaardiging van de projectielen aan te bieden hadden.

Van dit nummer werden, vóór dat het verschenen was, reeds 12000 exemplaren verkocht!

* * *

Spreken deze cijfers niet meer dan lange opstellen?

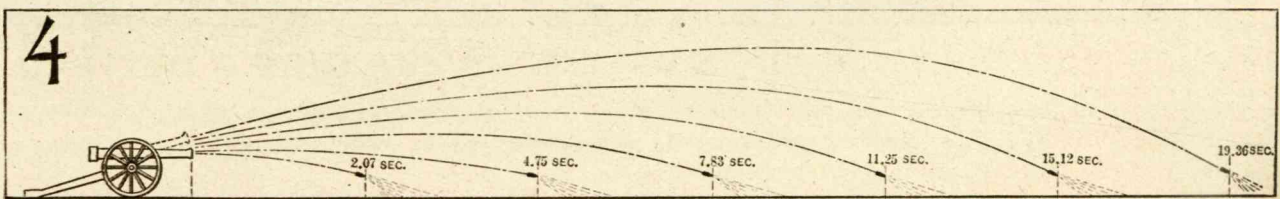
* * *

Er is zich een geweldige actie aan het ontwikkelen, welke overal haar weerstoot doet voelen. Duizenden en nog eens duizenden lijden.

Weinigen, verhoudingsgewijze, al is hun aantal in werkelijkheid niet gering, profiteeren van den toestand.

* * *

Zoo is nu eenmaal 's werelds loop.

De actie der gealliëerden in Noord-Frankrijk en Vlaanderen

EEN BEGRAFENIS VLAK ACHTER HET FRONT.

Vlak achter de Fransche loopgraven is het stoffelijk overschot van een Fransch officier teraardebesteld, naast de graven van de makers die hem in den dood zijn voorgedaan. Onder het gehuil der over hun hoofd heengaan projectielen woonden de soldaten den indrukwekkenden lijkdienst bij.

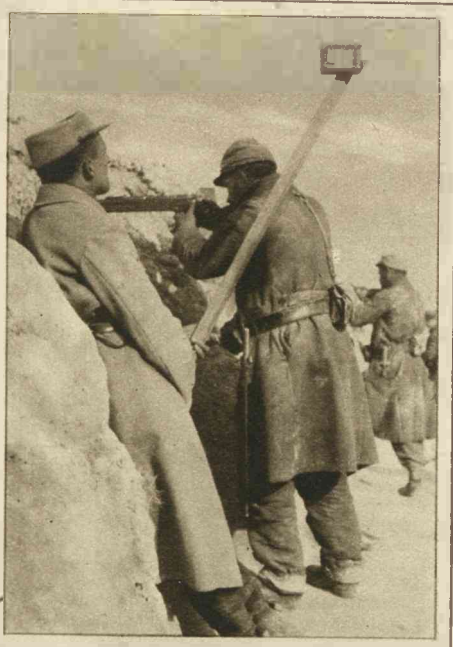
DE GEESTELIJKE IN DE LOOPGRAVEN.

Overal zoekt de geestelijke de soldaten op, zelfs in de voorste loopgraven. Vooraan op de foto ziet men een Belgisch soldaat een stil oogenblik benutten om even uit te rusten.

EEN UIT VELEN.

Belgische soldaten houden hun ernstig gewonden kameraad gezelschap tot de roode-kruisdienst hem komt halen om hem naar het hospitaal te vervoeren.

IN DE VOORSTE LOOPGRAVEN.

Fransche soldaten maken gebruik van een hoogst primitieve periscoop, bestaande uit schuin geplaatste stukjes spiegelglas.

RUST ACHTER HET FRONT.

Het is een wonderlijk verschijnsel, hoe de soldaten ondanks het feit, dat elk oogenblik hun leven ernstig in gevaar is, hun goed humeur bewaren, zooals hun wel aan te zien is. Door de kooplieden achter het front worden schijnbaar goede zaken gemaakt.

EEN BEER AAN HET FRONT.

Een der Engelsche soldaten amuseert zich in zijn vrije uren met een jong beertje, dat hij reeds gedurende den geheelen veldtocht bij zich heeft.

SPOORWEGDERAILLEMENT.
Nabij Rotterdam ontspoorde Donderdagochtend een goederentrein. Persoonlijke ongelukken hadden niet plaats, doch de materiele schade is tamelijk groot. De wagens waren in elkander gewerkt en op de foto ziet men duidelijk de afgekapte buffers. Het personenvervoer ondervond eenige vertraging.

TEHUIS VOOR DAKLOOZEN.
In tegenwoordigheid van vele autoriteiten is Donderdagmiddag het nieuwe tehuis voor Daklozen en Zwervers aan de Steynlaan te 's Gravenhage geopend. V. l. n. r. Mr. J. F. Heymans van Wadenoyen; Mr. A. O. H. Tellegen; E. Edersheim. (Penningm.); Joh. H. Ekering; Jhr. Mr. Dr. H. A. van Karnebeek, (Burgem.). Eere-Voorz.; H. de Wilde, (Voorz. der Vereen. Werklozenzorg); J. G. Kruis, (Secr.); D. A. J. Kessler; Mr. G. J. Ph. Graaf Schimmelpenninck.

DE AANVARING VAN DE „RIJNDAM“.
Het s.s. „Rijndam“ van de Holland-Amerika lijn (12.500 ton) kwam bij Nantucket in aanvaring met het Noorsche stoomschip Jos. J. Cuneo. Het stoomschip bekwam zware averij, doch kon zich drijvende houden en wist later nog onder eigen stoom New-York weer te bereiken. Een deel der bemanning en alle passagiers gingen over op het Amerikaansche oorlogsschip South Carolina, dat dadelijk ter hulp gesneld was. Ook de Jos. J. Cuneo werd zwaar beschadigd.

RUSTUUR.
De kinderen in hun rustuur. Op den voorgrond Jonkv. H. van Panthaleon van Eck, het hoofd der kolonie.

MILITAIRE HUISVLIJT.
Den heer C. Prince te Driebergen is een dezer dagen door het Hoofd-bestuur van den Volksbond tegen Drankmisbruik een Zilveren Medatle aangeboden, als bewijs van waardeering voor de vele diensten die hij in den afgelopen winter den militairen op het gebied van huisvlijt bewezen heeft.

DE 's-GRAVENHAAGSCHE STADS-GEZONDHEIDSKOLONIE

Gelegen midden tusschen de duinen, is het een ideaaloord voor zwakke, scrophuleuze kinderen. 's Morgens tegen 8 uur komt het troepje van 55 jongens en meisjes al zingende het terrein op en wordt er fluks met ontbijten begonnen. Daarna tandenpoetsen voor allen. Om 9 uur beginnen de lessen. Om 12 uur is het uit met leeren, dan worden de handen gewasschen voor men aan tafel gaat. In afwachting van hun beurt van wasschen werken de jongens ijverig aan hun tuintjes, die er dan ook keurig uitzien. Na hun middagmaal komt het middagslaapje. De meeste der kinderen doen een ferm tukje, de zuster houdt daarbij trouw de wacht. Is dit heerlijke middagdutje voorbij dan komen voor de grootere meisjes 2 maal per week verschillende huishoudelijke bezigheden. De kleinere kinderen spelen in het duin of een der dames vertelt hun een verhaaltje, daarbij gezellig in het zand gezeten. Ook cricket, voor de flinkere jongens later ook voetbal, wordt dan gespeeld, totdat het klokje van 6 maant dat de tijd tot huiswaarts keeren daar is. Vijf maanden lang komen dezelfde kinderen dagelijks in deze inrichting. Het onderwijs is voldoende om hen gelijken tred te doen houden met de klasse, waaruit zij in de stad gekomen zijn. Bij voorkeur worden kinderen opgenomen uit gezinnen, waar de tuberculose reeds haar intree heeft gedaan. Op godsdienstige gezindte wordt in zooverre niet gelet, dat allen een plaats op de kolonie kunnen krijgen en Protestanten, Katholieken en Israëlieten eendrachtig samen leven in dit groote gezin; doch er wordt wel degelijk met de eigenaardige gebruiken van elk dier groepen rekening gehouden, zoodat de Katholieke kinderen op Vrijdag vasten en de Joodsche hun ritueel bereid eten dagelijks gebracht krijgen. Wie een kijkje wil komen nemen is welkom en wie een gift wil zenden voor dit sympathieke doel, werkt mede tot de volksgezondheid.

Rectificatie. In ons vorig nummer vermeldten wij per abuis „Kardinaal“ Hensen; dit moest natuurlijk zijn Mgr. Dr. Hensen Geh. Kamerheer.

PLECHTIGE INWIJDING v. h. St.-BERNARDUS-GESTICHT TE AMSTERDAM.
De vorige week is door den Bisschop van Haarlem, Mgr. A. J. Callier, het nieuwe Gesticht ingewijd. Om 10 uur werd de Pontificale Mis aangevangen, waarbij Mgr. Callier geassisteerd werd door Mgr. L. E. Jansen, deken van Amsterdam en Mgr. P. J. Thunissen, rustend pastoor en Mgr. G. H. F. Stoffels, deken van Haarlem.

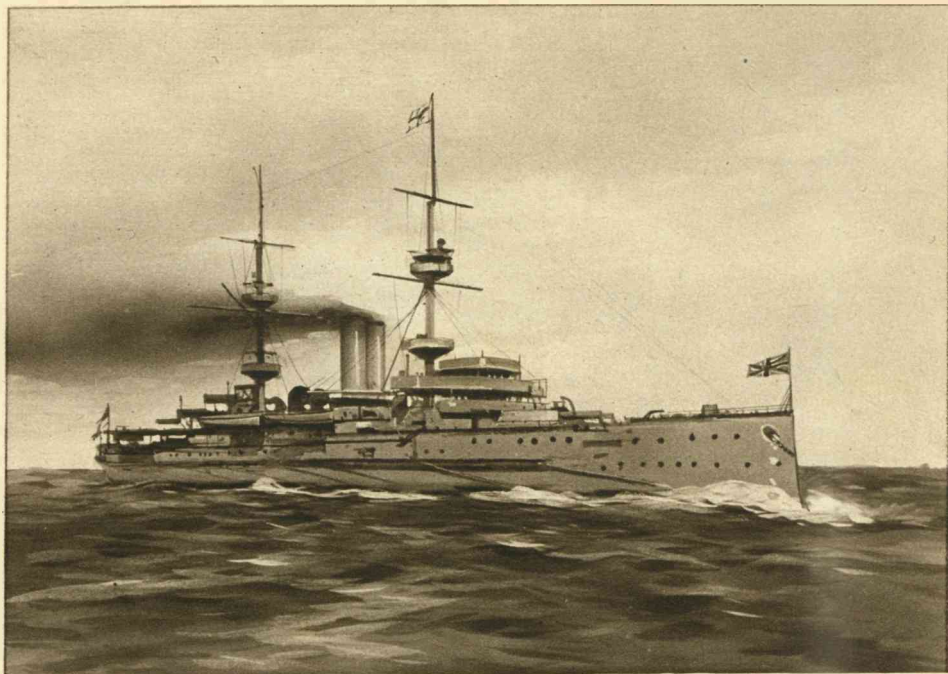
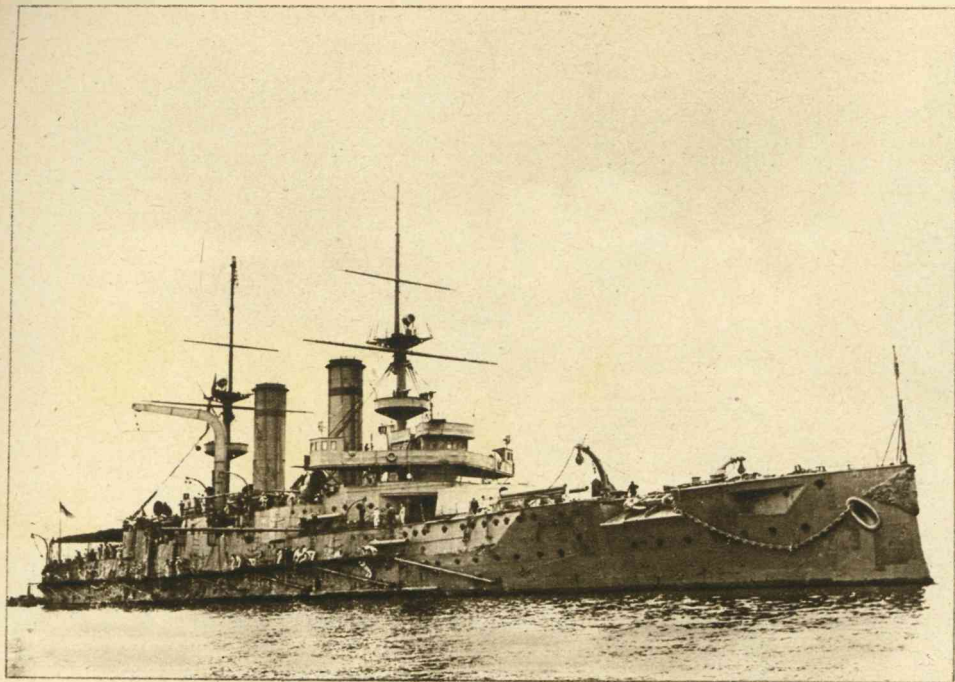
„FREULETJE“ VERTELT.
Met alle aandacht luisteren de kinderen naar de aardige verhalen.

Op een beschut plekje in het duin wordt onderwijs gegeven.

De huishoudelijke bezigheden: aardappelen schillen.

TWEE ENGELSCH OORLOGSSCHIPEN AAN DE DARDANELLEN GETORPEDEERD.

De „Triumph”, een linesschip, dat oorspronkelijk voor Chili gebouwd was, werd in 1903 te water gelaten. De bemanning bedroeg 700 koppen.

De „Majestic” (een der oudste actieve Engelse oorlogsbodems), werd in 1895 te water gelaten. De bemanning bedroeg 757 koppen.

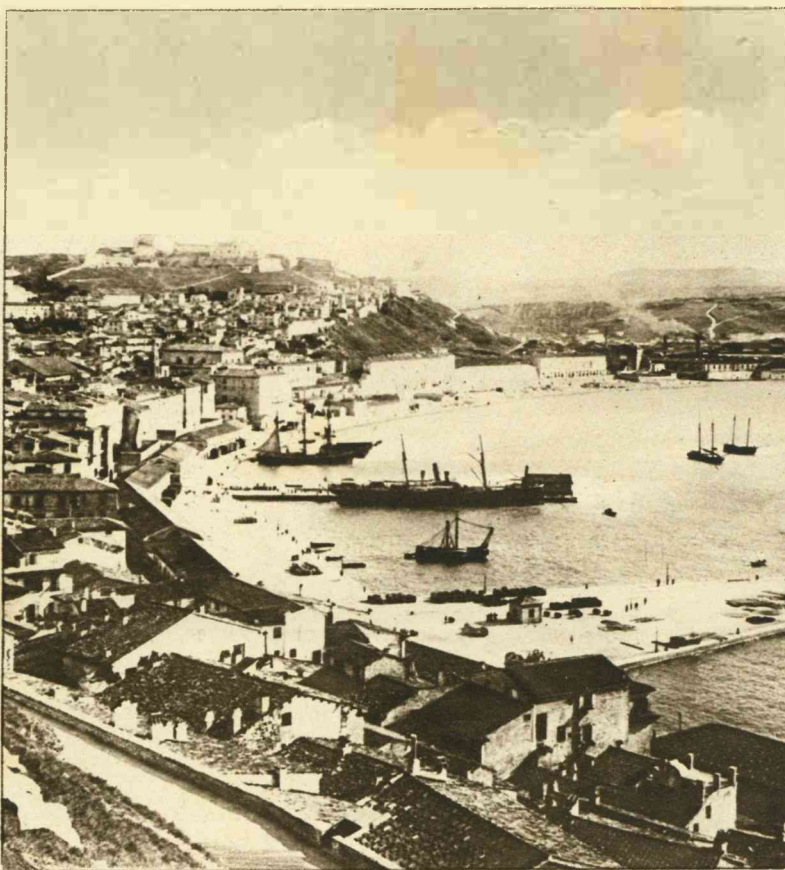
Een Belgische tramwagen, ingericht als verblijfplaats voor Duitsche soldaten.

Een Duitsche landstormman die zijn beroep van schaapherder weer heeft opgevat.

Een Duitsche Uhlanen-patrouille in een hinderlaag.

ANCONA GEBOMBARDEERD.

Den dag na de oorlogsverklaring hebben de Oostenrijkers de haven Ancona, aan de Adriatische Zee, gebombardeerd.

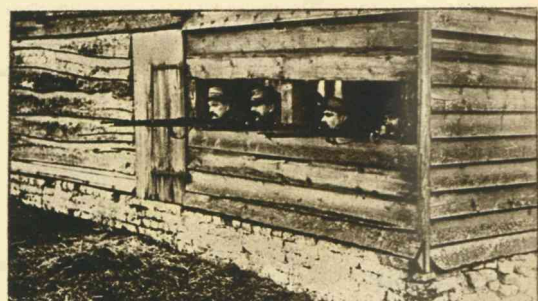
GENERAAL HAMILTON,
de commandant van de landingstroepen aan de Dardanelen.

LUIT. A. B. WEBB,
een van de officieren van de „Triumph”, die bij de landing zeer heeft uitgemaakt.

COMM. E. ROBINSON,
de comm. van de Engelse onderzeeër „E 15” die door de Dardanelen is heengedrongen.

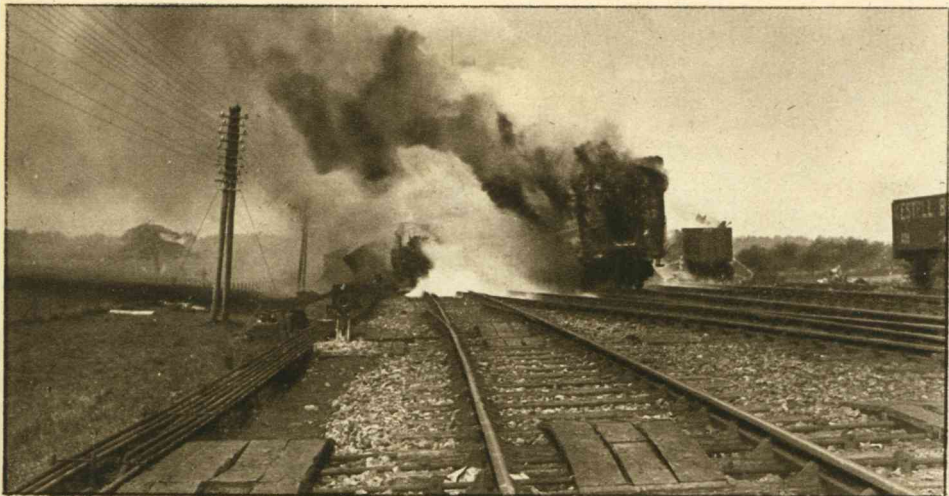
Een Fransche patrouille in afwachting van de komst van den vijand.

Geen beter materiaal bij de hand hebbend, wordt de loopgraaf met het geweer gemeten.

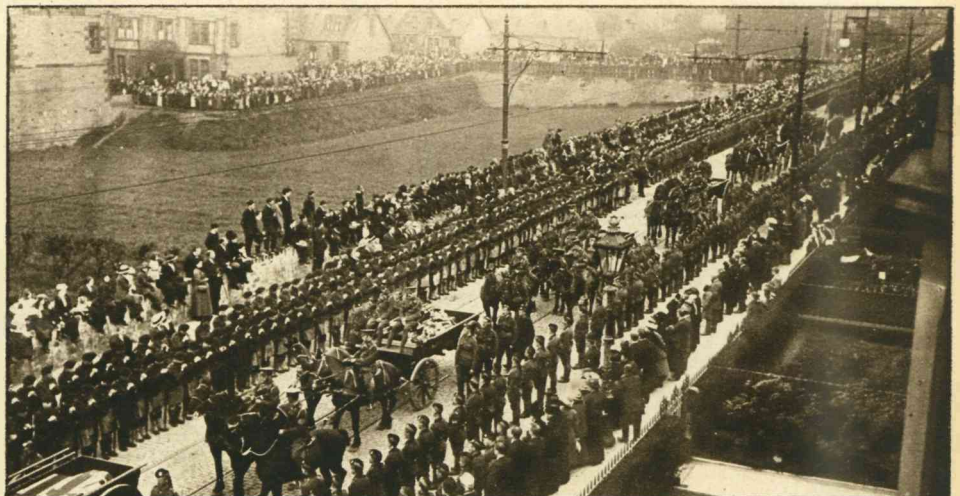

Engelsch-Indiërs in Noord-Frankrijk aan het fourageeren.

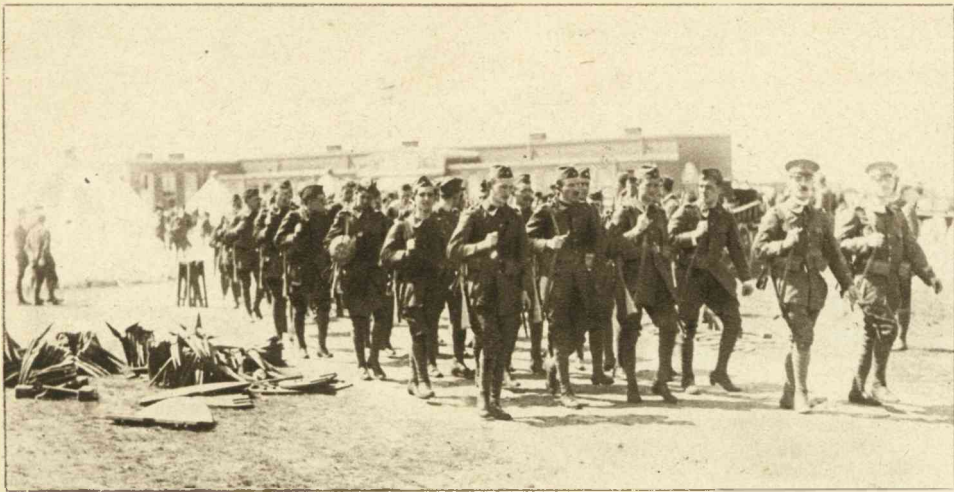

HET SPOORWEGONGELUK BIJ GRETNA IN ENGELAND.

De treinbotsing, die Zaterdagmorgen bij Gretna plaats vond, is de grootste spoorwegramp geweest, die Engeland ooit trof. Het aantal doden en vermisten bedraagt 158. Eenige minuten voor zevenen reed een trein met troepen in volle vaart op een stilstaanden locaaltrein. Beide treinen ontspoorde en enkele waggons van den troepentrein

kantelden om. Een paar minuten later naderde op dezelfde lijn een expres-trein uit Glasgow, die met volle snelheid op de overblijfselen van de eerste treinen botste. Het vuur uit de machines zette het houtwerk in brand en, aangewakkerd door een licht windje, stonden weldra alle rijtuigen in lichtelaie. Foto links: de brandende treinen; foto rechts: de begrafenis der slachtoffers.

OEFENING VAN DEN VRIJWILLIGEN LANDSTORM.

Bijna 2000 vrijwillige landstorm-soldaten hebben gedurende twee dagen gekampeerd, geoefend en geschoten op het landgoed „Ockenburgh” bij Loosduinen. De vrijwillige landstorm toonde geheel met het militaire leven vertrouwd te zijn en de manschappen maakten een uitstekenden indruk. Foto links geeft het uitrukken; rechts ziet men een paar manschappen, die hun portie eten gehaald hebben.

FEEST

Kom Toni, kleed je nu in vredesnaam aan! 't Is waarachtig al bijna zes uur!" Verstralen peuterde zenuwachtig aan zijn boordenknoopje, dat 'm telkens parten speelde. Gebliksem! dat die Toni ook nou weer zoo eeuwig zat te zeuren voor die toilettafel!

Wat verwachtte ze dan toch eigenlijk van hem? Dat hij een speech zou afsteken? Een loflied zou zingen op het 12½-jarig bestaan van hun echtvereniging? Groote Mozes! dat moest er nog bijkomen! Hij kón nu eenmaal niet huichelen, zou het ook nooit leeren, zelfs niet op dezen gedenkwaardigen dag.

Hij peuterde verder, vermaande nog eens, iets zachter: „kom nu Toni!" maar ze bleef doodkalm zitten. Haar lange, breede vingers speelden nerveus met de flacons op de toilettafel, overigens verried niets haar gejaagtheid. Ze zat een heel stuk van Verstralen af, aan 't eind van de groote slaapkamer, en hij kon daardoor niet goed de uitdrukking van haar gelaat zien. Ze toonde hem slechts een stukje van haar wang en een lange streng van het gladde zwarte haar, die over haar linkerschouder was gegleden; bovendien zag hij de aldoor spelende, groote hand.

„Groote vrouw is ze toch!" dacht Verstralen bijna met bitterheid. „Eigenlijk niets liefs aan." filosofeerde hij, „groote handen, groote voeten, breede schouders. Wonderlijk toch, ik had best vooruit kunnen zeggen dat 't tusschen ons nooit goed zou gaan! Niet om die grootte natuurlijk . . . overigens was ze vóór haar trouwen veel slanker en fijner, dat is waar, maar wat de geestelijke harmonie betreft . . ."

„Groote goden, Toni! Komt er nu nog wat van? Wacht je ergens op?"

Maar Toni speelde kalm verder en de haarlok bleef onbeweeglijk over haar schouder hangen.

„Wat een humeur!" peinsde Verstralen verder. „En te denken dat ik daar nu al 12½ jaar mee rondtoeb! Een vrouw is een eigenaardig wezen als ze probeeren wil een man te vangen! 't Eene oogenblik koel en zoo stom als een visch, 't andere oogenblik zóó in actie, dat je je niet weet te bergen voor al haar liefdesbetuigingen. Ik houd niet van dat soort stemmingen, vooral niet van de laatste! Als een vrouw ziet, dat ze haar man niet boeien kan, hoewel hij van zijn kant toegevend is, dan moet ze zich in géén geval opdringen! Er is niets stuitender in het leven dan een vrouw die haar liefde wil opdringen. Bovendien heeft het de tegen-gestelde uitwerking."

„Mevrouw Verstralen, mag ik u beleefd doen opmerken dat het tien minuten over zes is? Om half zeven komt het rijtuig en Uwe Genade is nog verre van gereed!"

De hand bleef spelen.

„Studeert u voor spifx? poseert u?" vroeg Verstralen, met zijn kalmste stemgeluid, dat echter met ieder woord iets van die kalmte verloor. „Kan ik ook iets voor Uwe Hoogheid doen? Gevoelt Uwe Majesteit zich niet wel?"

De hand rustte even, verdween, verscheen weer en pakte behoedzaam de treurende haarstreng.

„Ik zal wel voortmaken, hoor hartelijke man!" klonk het vanachter de toilettafel en Toni stond op.

„Hartelijke man?" bromde Verstralen, „nee, hartelijk ben ik nooit geweest en 'k zal het ook wel nooit worden. Nuchter geboren, zal vermoedelijk nuchter sterven!"

„Heerlijk voor je vrouw!"

„Moet je dat nu zoo speciaal vandáág voelen?" verbaasde

„Waarom huil je nu eigenlijk?" zei hij bedarend. „Ben ik de schuldige? Heb ik je onvriendelijk behandeld, onbeleefd? Heb ik me niet genoeg uitgesloofd om alles voor dezer dag in de puntjes te hebben, zoodat de wereld zich kan koesteren in onze gulheid enz.? Ben ik goed beschouwd niet een voorbeeldig echtgenoot en vader? Let ik er niet iederen morgen op dat Pim zijn vingers niet in de boter steekt en Zus haar melk niet over je damast gooit? Me dunkt, dat je in dát opzicht niet te klagen hebt! We hoeven er niet omheen te draaien — en doen het ook niet — dat ons huwelijk eigenlijk een heel klein beetje mislukt is, maar — heeft de buitenwereld er ooit iets van gemerkt? Hebben de menschen jouw hartelijkheid niet bewonderd als ik op verjaardagen en met

Sint Nicolaas overladen werd met de meest nuttige en onnuttige zaken? en hebben ze in mij niet gezien het toonbeeld van een liefhebbend echtgenoot als ik je een gouden armband vereerde, of een broche met echte paarlen, of een Liberty-costuum dat me een fabelachtige som kostte, of 't nieuwste model gasfornuis?? — Heusch Toni, je hebt niet te klagen! Zie je mij nu ooit zoo woest doen? Vrouwen hebben nu altijd van die bijzondere kleppen om haar zenuwachtigheid door te laten ontsnappen! De man is misdeeld in dat opzicht!"

Stilte. Verstralen keek op zijn horloge: tien minuten voor half zeven.

„Kun je nu misschien ertoe besluiten je aan te kleeden, Toni?"

Ze stond op, ging haar oogen betten aan de waschtafel. Er zit tenminste vóórtgang in, dacht Verstralen en hij raapte den neergegooiden kam op, overhandigde hem gracieus aan zijn vrouw.

„Als 't je blijft!"

„Merci!" zei ze.

„Je hadt je moeten laten kappen!" zei hij, schijnbaar geïnteresseerd naar het toilet-

maken kijkend.

„En dat vindt je zoo afschuwelijk als ik mijn haar gekapt heb!" klonk haar gesmoorde stem.

„Werkelijk? — ja, dat kan wel, maar op zoo'n dag als deze!"

„'t Is toch geen fééstdag?" mokte ze.

„Zeker wel, lieve kind!" weerlegde hij allerbeminlijkst. „misschien voor ons niet, maar overigens voor heel onzen familie- en kennissenkring! Maar je hebt gelijk: ik zie je liever met een ongefriseerd kapsel!"

Een rijtuig rolde voor, toen galmde luid de bel door het huis. „Half zeven, precies op tijd is die vent!" loofde Verstralen.

Toni wilde schellen voor Dientje, om haar robe vast te maken. „Laat maar, Toni!" vroeg-beval Verstralen, „ik kan je immers helpen?"

„O, als je wilt!" Ze trachtte het koel en onverschillig te zeggen, maar hij hoorde er haar volgend humeur alweer doorheen.

„Haha, de opklaring!" dacht hij triomfantelijk.

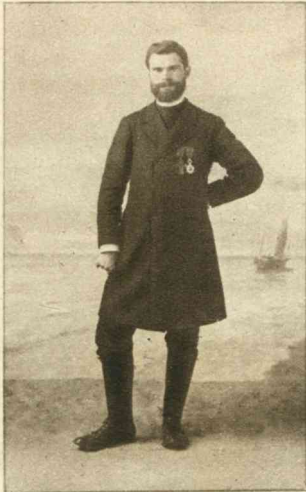
Hij was een handige kamenier, waakte er zorgvuldig voor dat de haakjes in de goede oogjes kwamen. Aan 't eind

PASTOOR

J. J. J. v. d. BIESEN.

De Z. Eerw. Heer J. J. J. v. d. BIESEN te Groot Zundert, hoopt den 31en Mei zijn zilveren priesterfeest te herdenken. — De Z. Eerw. Pater Michaël (in de wereld ARTHUR KNIPPING uit Leuven, doch van Nederlandsche ouders die thans te Roermond woonachtig zijn) van de orde der ongeschoelde Carmelieten, die vanaf het begin van den oorlog als militair aalmoezenier bij het Belgische leger te velde, thans aan de Yser, werkzaam is, werd door Koning

PATER MICHAËL KNIPPING.

A. DE BLOEME. †

Albert benoemd tot Ridder in de Orde van de Kroon en tevens bevorderd tot chef-aalmoezenier. Bovendien werd hij gedecoreerd met de Belgische Leopoldsoorde. De Engelsche Koning benoemde hem tot Chevalier de St. George, terwijl hij door President Poincaré benoemd

werd tot Ridder van het Legioen van Eer. — Te Rotterdam is dezer dagen overleden de heer A. DE BLOEME, in leven directeur der Nieuwe Afrikaansche H. V. te Rotterdam.

zich Verstralen, „12½ jaar zijn we nu getrouwd en juist op onze koperen bruiloft ga je je beklagen? Had dan ook geen diner besteld voor al je kennissen, dat zou een massa geld bespaard hebben!"

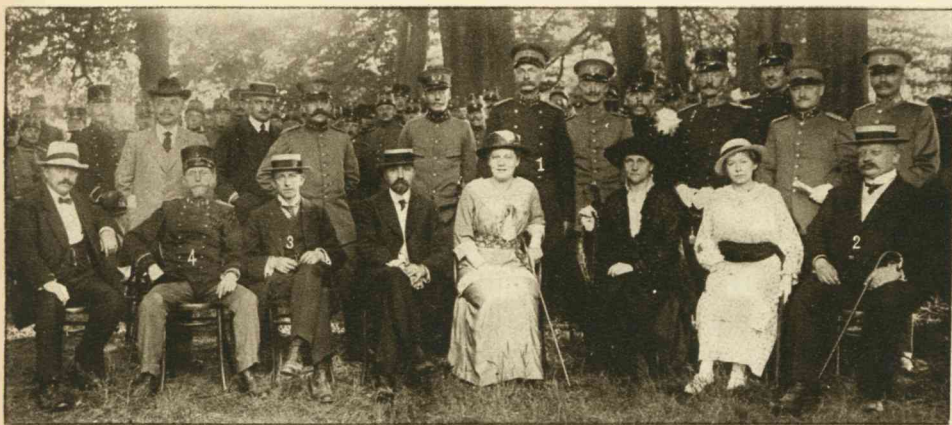
Hij had dadelijk spijt van zijn woorden, die hem zelf eigenlijk nog meer pijnigden dan ze haar deden, maar hij liet het niet merken. De eerste jaren van zijn huwelijk had hij getreurd over zijn vervlogen illusies, vervolgens was hij in opstand gekomen, nu berustte hij erin, zoo goed en zoo kwaad als 't ging, waarbij het noodige sarcasme hem hielp.

Toni riste den kam door haar steile haren.

„Had ik ooit kunnen denken dat ik zóó'n koperen bruiloft zou hebben!" jammerde ze plotseling.

De kam vloog over den grond, Toni viel weer op haar oude plaats voor de toilettafel, liet haar hoofd erop neerzinken, zoodat de haren aan weerszijden lange zwarte wallen vormden langs haar zware armen.

Verstralen zette zich zuchtend op den rand van zijn bed en gaf een nijldigen pats op zijn kussen. 't Ging precies zooals hij verwacht had: eerst stilte, dan storm; de opklaring zou ook wel komen, maar met dat al ging de tijd toch maar om! Vooruit! dan maar weer eens met redeneeren geprobeerd!

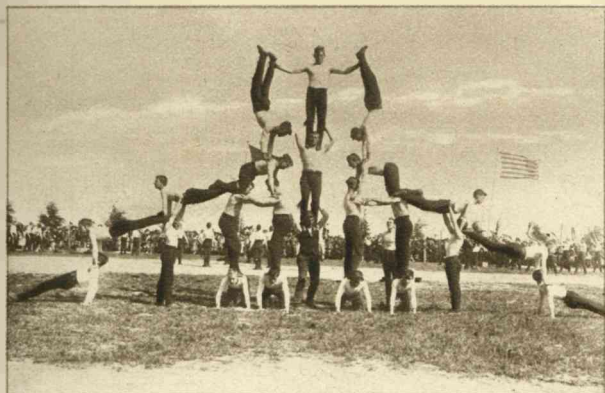
MUZIEKCONCOURS

Het Comité voor Ontwikkeling en Ontspanning van Gemobiliseerden hield op den tweeden Pinksterdag te Arnhem een door duizenden bijgewoonden wedstrijd voor tijdens de mobilisatie gevormde militaire muziekkorpsen in de provincie Gelderland. Onze foto geeft een groep van leden van het comité, juryleden en voornamelijk genoodigden. 1. Gen.-Maj. Pop. 2. Mr. Dr. de Visser, Weth. der Gem. Arnhem. 3. Mr. Lugt, Secr. v. h. Comité. 4. Kapelm. Hantch.

DE FRIESCHE ELFSTEDENTOCHT.

Begunstigd door prachtig weer waren er Tweeden Pinksterdag voor het Hotel „De Klanderij" te Leeuwarden, een vijftigtal deelnemers aanwezig voor den Frieschen Elfstedentocht. Een dertigtal volbracht den geheelen tocht.

GEWEST. GYM.-UITVOERING Z.-HOLLAND.
Op „Woudestein" te Rotterdam had den 2en Pinksterdag de Gewestelijke uitvoering plaats van het Nederl. Gymnastiek-Verbond. Hierboven een der zeer mooie vertoonde standen.

van zijn taak gopide Toni haar hoofd achterover, zoodat het bijna op zijn schouder kwam; haar oogen schitterden.

„Zie je, nou bederft ze weer alles!" schrok Verstralen, „ze moet zich niet opdringen!" Maar hij deed alsof hij niets merkte van haar bedoeling.

„Is het niet naar je zin?" vroeg hij vriendelijk.

Ze gaf geen antwoord, boog dadelijk haar hoofd weer terug en even later ruischte ze naar beneden, gevolgd door haar man.

„n Leuk span toch wel!" vond Dientje, die vanuit een slaapkamerraam het bruidspaar instappen zag, „en 'k geloof nooit dat het een ongelukkig huwelijk is! Zulk soort men-

schen laten nu eenmaal niet aan de buitenwereld zien, wat ze voor elkaar voelen!"

„Wel mogelijk!" gaf de keukenmeid toe.

Ze maakten een onberispelijken indruk op alle gasten, Toni en Verstralen, zooals ze dat trouwens altijd gedaan hadden. Toni leek een blijde bruid en voelde zich ook bijna zoo, tusschen al die feestmensen; Verstralen een waardig bruijom. Maar toch, bij zijn entree in den ontvangsalon, met zijn vrouw aan zijn arm, moest hij héél, héél even de oogen sluiten als in plotselinge pijn.

Hoe kwam hij hier? Wat deed hij hier? tusschen al die vreemde mensen en met die groote vreemde vrouw zoo vlak bij hem? Waar waren zijn jeugd-idealen?

Maar het duurde niet lang; hij opende zijn oogen, zag 'de vriendelijke gezichten, sommigen al betraand, hij hoorde muziek en toen zingen en hij begreep dat het feest begonnen was.

Toen zag hij vlak vóór zich Zus staan, zijn vijfjarig dochterke, met verheerlijkte oogen, omdat ze óók even pa en ma mocht komen zien hier, vóórdat ze door de gouvernante naar bed gebracht werd en in een laatste vlaag van zijn weemoedsstemming vergat hij alles, liet zijn vrouw staan en pakte het kind in zijn armen, hardop snikkend in haar blonde krullen.

En de mensen vonden het erg aandoenlijk en roemden hem naderhand nog meer als ideaal-man.

Verstralen speechte dien avond gloeiend; hij bezong den huiselijken haard, had het echter bijna uitsluitend over zijn kinderen en ook dat hij hoopte nooit in zijn plichten tegen-

KAATSEN.

Te Witmarsum werd op Pinkstermaandag de Bondskaatswedstrijd gehouden, die door ongeveer 4000 personen bezocht werd. Aan den optocht werd door verschillende vereenigingen met vaandels deelgenomen.

over Toni te kort te zijn geschoten of dit ooit in de toekomst te doen.

De dames zaten met propfen in haar keel en Toni huilde dikke tranen; zelfs in enkele mannenogen schitterde het verdacht en iedereen was voldaan, behalve de spreker.

Bij het naar huis rijden leunde Toni als een blok tegen Verstralen aan, maar hij had veel wijn gedronken en nevelig roesden hem de woorden door zijn brein:

„Jaja, dat hoort er nu eenmaal bij, bij zoo'n feest!"

JULIA FRANK.

„Huistoe" met koopjes.

PINKSTERDRIE

Rotterdam heeft geen „hartjesdag" en geen feestweek bij Koninklijk bezoek, zooals Amsterdam. Het heeft geen uitlocht naar „lichtjes" op koninginneverjaardag zooals Den Haag. Het heeft geen historischen gedenktag, zooals 3 October voor Leiden. Het heeft geen studentenfeesten. Het heeft geen kermis meer.... Maar het heeft toch een dag, die anders is dan de gewone dagen, één dag met een soort traditie. En dat is Pinksterdrie.

Pinksterdrie is de R'damsche bloemendag. Niet een elegant en pikant „fête de fleurs", zooals het mondaine Parijs, met een uitverkoren „reine des reines", doch een „blommefjesdag" met een eigen karakteristiek. Een dag, waarop zoowat heel Rotterdam, en speciaal de volksklasse, zich van bloemen en planten in potten voorziet. Een dag, de eenige in het heele jaar, waarop 'n heer met wit vest en gekleede jas of in een licht costuum een strooien hoedje over straat kan loopen met 'n potje geraniums, zonder nageroepen te worden; waarop 'n modieuze dame met laag decolleté en splitrok zich over de markt kan bewegen en in haar victoria of auto plaats kan nemen, naast 'n paar planten, zonder bekijks te hebben. Een dag waarop iedereen met bloemen-in-pot sjouwt. De burgerijvrouw drukt ze voorzichtig tegen haar zwart-zijden jak. De struische meid uit het havenkwartier draagt ze achte-loos onder den arm. De jonge moeder propt alle beschikbare ruimte in den kinderwagen vol met geraniums of plaatst in het promenadewagentje een palm, zoodat er soms een aardige idylle ontstaat van baby-in-'t groen.

Kleine kleuters torsen veel te zware planten, doch willen ze persé niet overgeven.

De sleeper heeft ze in 't voorbijrijden gekocht en zit tusschen twee potjes op den bok.

De vischvrouw draagt ze mee in de uitverkochte manden. De

Het Calandplein rondom de fontein op „blommefjesdag". Pinksterdrie.

fuifnummers koopen twee of drie potten tegelijk, laten ze succes-sievelijk in de café's staan, of, als ze 's avonds thuiskomen zetten ze leegge potten voorzichtig op tafel: soms ook hebben ze de planten in het knoopsgat en de potten op elkaars koppen stuk-geslagen.

Ja, op dezen dag koopt zelfs de straatjongen van zijn snoep-centen eerst een potje viooltjes van 3 centen en dan pas verdoelt hij de rest aan roomijs of zuur.

Op het Calandplein, rondom de bruisende fontein, wordt de „blommefjesmarkt" gehouden. Straat en trottoir zijn op sommige plaatsen als 't ware bepoet met planten en bloemen. Allemaal in potten dan. De venters schreeuwen de kromste verbasteringen der

Een fijne zure prik voor zijn snoepcenten, maar toch eerst bloemetjes gekocht voor thuis!

De vischvrouw heeft bloemetjes in haar uitverkochte manden.

Latijnsche namen met bravoure de lucht in. Naar vier, vijf kanten verkoopen ze te gelijk. Tusschen de potjes door slingert zich een rij roomijswagens en stalletjes met zuur. „n Cent een mop". „n Cent 'n prik". 'n Cent voor een groote, zure augurk! Er is evenveel animo voor als voor de roomijswafels.

Kinderen van amper twee jaar, in den kinderwagen nog, bijten er in en sabbelen er op, dat je er zelf bijna 't zuur van krijgt.

De ballon- en molentjeskooplui schreeuwen oorverdoovend. 'n Kermis zonder kramen, midden in de stad. En al maar schuifelt de kooplustige massa door de nauwe paden.

Zoo nu en dan breekt alleen een troepje feestgangers de regelmaat dier massa.

Uitgedost met papieren bloemen en molentjes: twee, drie bloempotten liederlijk omarmend, dansen ze op een klein plekje een dronkemans-cancan, vertrapten enkele potjes en betalen die met een grandioos gebaar. Doch dat is de minste zij van „blommefjesdag". De meesten gaan vergenoegd met hun koopje, dat 'n balkonnetje of kamer of alcoof sieren moet, huistoe.

Zelfs de „diender van het Calandmonument" doet vergenoegd zijn plicht. Die toch veel zwaarder is dan anders, want onafgebroken doet de jeugd, als hij aan den anderen kant is, stormaanvallen op den fonteinbak, om de verhitte hoofden, soms met pet en al, in 't bruisende water te dompelen of den zoeten snoepsmaak weg te spoelen met een fikschen slok.

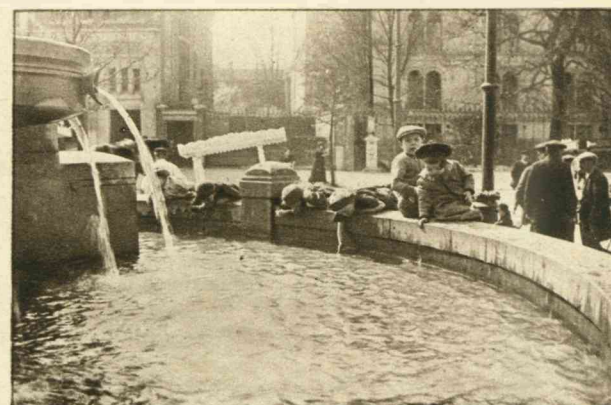
* *

Zoo is het alle jaren. Zoo was 't gelukkig ook nu. De zon brandde met tropische hitte, de verkoopers schreeuwden zich schor, de mensen dongen, verheugden zich op koopjes en sjouwden met potten en potjes. De karakteristiek handhaafde zich, ondanks oorlog en mobilisatietijd.

't Was een ouwerwetsche „Pinksterdrie".

Sommigen maken er een uitgaansdag van, echter „met bloemen!"

De bestorming van de fontein als de „diender van het Calandmonument" aan den anderen kant is.

PANORAMA-OORLOGSKAART. DE ADRIATISCHE ZEE MET HET AANGRENZENDE ITALIAANSCH-OOSTENRIJKSCHE GEVECHTSTERREIN.